

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**POSTUP POLICEJNÍHO ORGÁNU
PŘED ZAHÁJENÍM TRESTNÍHO STÍHÁNÍ**

Autor práce: Petr Krejčí, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Na tomto místě bych rád poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce
JUDr. Janu Bouchalovi za jeho cenné rady, připomínky a metodické vedení.

ABSTRAKT

KREJČÍ, P. *Postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 68 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jan Bouchal.

Klíčová slova: policejní orgán, přípravné řízení, trestní řízení, zahájení úkonů trestního řízení

Bakalářská práce pojednává o postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání, jehož řádné provedení je nezbytným předpokladem k dosažení účelu celého trestního řízení. Metodicky analyzuje problematiku daného postupu, kterou obohacuje o postřehy autora z jeho vlastní policejní praxe. Popisuje základní pojmy, právní úpravu, přijímání a prověřování oznámení a jiných podnětů, funkci a samotný průběh prověřování a jeho skončení. Na konkrétním případě z policejní praxe autora je ilustrován postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání a důležitost dané fáze trestního řízení. Výsledkem práce je tak podání přehledu vybraných poznatků vztahujících se ke zvolenému tématu práce a ilustrace jejich použití.

ABSTRACT

KREJČÍ, P. *The Procedure Made by Police Authority before Initiation of the Criminal Prosecution: Bachelor thesis*, České Budějovice: University of European and Regional Studies, 2018. 68 p. Supervisor: JUDr. Jan Bouchal

Key words: police authority, preliminary procedure, criminal prosecution, initiation of criminal procedure acts

The bachelor thesis deals with the procedure done by police authority before initiation of the criminal prosecution, which is necessary to be done right, to achieve the purpose of the whole criminal procedure acts. It methodically analyses the subject of the procedure, which is enriched by the operative observation experience of the author. It describes basic terms, law background, receiving complaint and checking it up, the function and the procedure of checking up by itself and also its ending. The procedure made by police authority before initiation of the criminal prosecution and the importance of concrete phase of the criminal prosecution is illustrated on a concrete example from police practice of the author. The result of the thesis is to provide an overview of selected findings related to chosen topic of the thesis and the illustration of their application.

Obsah

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	8
2 STRUČNÁ HISTORIE TRESTNÍHO ŘÍZENÍ PO ROCE 1918.....	10
3 OBECNÝ VÝKLAD.....	12
4 PRŮBĚH PROVĚŘOVÁNÍ.....	17
4.1 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení.....	20
4.2 Úkony trestního řízení.....	21
4.2.1 Neodkladné a neopakovatelné úkony.....	23
4.2.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem.....	25
5 SKONČENÍ PROVĚŘOVÁNÍ.....	29
5.1 Lhůty pro skončení prověřování	29
5.2 Způsoby vyřízení věci před zahájením trestního stíhání.....	30
5.2.1 Odevzdání věci.....	31
5.2.2 Odložení věci	31
5.2.3 Dočasné odložení trestního stíhání.....	33
6 ZKRÁCENÉ PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ	34
7 KAZUISTIKA A STATISTIKA ZPŮSOBŮ SKONČENÍ PROVĚŘOVÁNÍ.....	39
7.1 Přečin krádeže, nebezpečného vyhrožování a hanobení lidských ostatků.....	39
7.2 Statistika vybraných způsobů skončení prověřování	43
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	49
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	52
PŘÍLOHY	52

ÚVOD

Téma bakalářské práce „**Postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání**“ bylo zvoleno, neboť autor pracuje jako policista služebně zařazený ve funkci komisaře služby kriminální policie a vyšetřování, oddělení hospodářské kriminality. Jednou z hlavních částí pracovní náplně policisty daného oddělení, je právě pod dozorem státního zástupce provádět úkony trestního řízení před zahájením trestního stíhání. Je nesporné, že hlavní tíže přípravného trestního řízení spočívá právě na bedrech policistů služby kriminální policie a vyšetřování. Dalším, neméně však podstatným důvodem volby tohoto tématu bylo dozvědět se nové informace, které budou využitelné v autorově policejní praxi.

Je nesporné, že nejdůležitějším stadiem trestního řízení je hlavní líčení, ve kterém se rozhoduje o vině a trestu, případně o ochranném opatření a náhradě škody. Právě v tomto stádiu se uplatňují základní zásady trestního řízení, jako zásada veřejnosti, bezprostřednosti a ústnosti, které lze v ostatních stádiích uplatnit jen částečně. Postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání je však přinejmenším stejně důležitou částí trestního řízení, jakou je samotné řízení před soudem. Na jeho řádném provedení závisí, zda vůbec trestní řízení přejde do jeho další fáze a zda bude dosaženo účelu celého trestního řízení.

Základním účelem trestního řízení je v souladu se zákonem odhalit pachatele skutku, který naplňuje znaky trestného činu podle hmotného trestního práva, vyšetřit tento skutek a postavit pachatele před soud, jenž rozhodne o jeho vině či nevině; v případě, že ho shledá vinným, uloží mu trest nebo ochranné opatření (nebo obojí), případně upustí od potrestání, a zajistí výkon trestu i ochranného opatření. Ale jak společnost zajistí vyšetření a prokázání konkrétního případu, objasnění skutku a jeho spáchání konkrétními pachateli a příp. i jejich potrestání? Při zabezpečování a provádění konkrétních úkonů tohoto procesního postupu vzniká mnoho obtíží a překážek, a proto spravedlnost a svoboda nezávisí ani tolik na definici a vymezení pojmu zločinu jako na povaze řádného, zákonného a spravedlivého procesu vytvořeného k tomu, aby postavil údajného pachatele před soud.¹

---

¹ ŠÁMAL, P., *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*, 1. vydání, Praha, 1999, s. 28-29.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je metodicky analyzovat problematiku postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání a zpracovat praktickou pomůcku pro začínající policisty.

Vedlejším cílem je na konkrétním případě z policejní praxe ilustrovat postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání a samotnou důležitost části trestního řízení, o které práce pojednává a dále pak za použití statistických údajů získaných v informačních systémech Policie České republiky zhodnotit četnost vybraných způsobů skončení prověřování v letech 2014 - 2016 v rámci Územních odborů Policie České republiky Pardubického kraje.

Z hlediska metodologie bude při naplnění hlavního cíle užita technika sběru dat, kvantitativní obsahová analýza, kdy odborná literatura a příslušné zákony budou porovnávány s praktickou činností policejního orgánu.

Při naplnění vedlejšího cíle bude užito popisu kazuistiky a kvantitativního výzkumu, kdy budou získávána data z informačních systémů Policie ČR o četnosti vybraných způsobů skončení prověřování v rámci Územních odborů Pardubického kraje. Data budou porovnávána komparativní metodou se zaměřením na dvě hypotézy.

H1: Ve zkráceném řízení je projednáváno méně osob než v klasickém vyšetřování.

H2: Nejčastějším usnesením vydávaným policejním orgánem v rámci skončení trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání je usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 5 trestního řádu.

V teoretické části budou přiblíženy základní pojmy, právní úprava a samotný účel postupu před zahájením trestního stíhání. Dále se práce zaměří na průběh a podněty k prověřování, na zahájení úkonů trestního řízení, samotné úkony trestního řízení, skončení prověřování a institut zkráceného přípravného řízení jako zvláštní formu přípravného řízení.

V praktické části pak bude na konkrétním případě z policejní praxe ilustrován postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání a samotná důležitost části trestního řízení, o které práce pojednává.

Z údajů získaných v informačním systému Policie ČR, evidence trestního řízení ETR ke způsobům ukončení trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání, bude vytvořena statistika vybraných způsobů skončení prověřování v letech 2014 - 2016 v rámci Územních odborů Pardubického kraje a četnost vybraných způsobů bude zhodnocena.

V celé práci je vycházeno z aktuálně platné právní úpravy vztahující se k dané problematice, která je doplněna o poznatky autora z vlastní profesní praxe příslušníka Policie České republiky.

2 STRUČNÁ HISTORIE TRESTNÍHO ŘÍZENÍ PO ROCE 1918

Trestní řízení platné v první československé republice je třeba vnímat v politických a ekonomických souvislostech daného období. Zákon č. 11/1918 Sb., tzv. recepční zákon, prozatímně převzal platný rakouský a uherský právní řád a rakouskou a uherskou veřejnou správu. Pro trestní řízení tato recepce znamenala, že v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zůstal v platnosti rakouský trestní řád z roku 1873 a na Slovensku a na Podkarpatské Rusi uherský trestní řád z roku 1896, oba ve znění novel. Na podzim roku 1948 započala tzv. právnícká dvouletka, jejímž účelem bylo připravit návrhy, které by znamenaly změnu celého právního systému. Trestní řád byl 12. 7. 1950 odhlasován a vyhlášen jako zákon č. 87/1950 Sb., přičemž účinnosti nabyl dne 1. 7. 1950 a nahradil všechny dosavadní trestní řády. Tento trestní řád hrubě deformoval celou strukturu trestního procesu, v němž de facto získalo největší váhu přípravné policejní řízení. Práva obviněných byla okleštěna, postavení obhájce oslabeno.²

V průběhu dalších let se objevily četné výhrady směřující proti právní úpravě obsažené v zákoně č. 87/1950 Sb., přičemž zákon nijak nevymezoval, co se rozumí přípravným, respektive trestním řízením, a tudíž neznal žádná tzv. výkladová ustanovení. S těmi přišla až nová právní úprava z roku 1956. Přípravné řízení se konalo ve dvou základních formách, kterými bylo vyhledávání a vyšetřování. Vyhledávání konaly orgány národní bezpečnosti jakožto orgány povoláné k vyhledávání a účelem bylo objevení trestného činu, zjištění a zadržení pachatele a zajištění důkazů.³

V roce 1961 došlo k přijetí zákona č. 141/1961 Sb., jenž nabyl účinnosti 1. února 1962 a který je platný a účinný dodnes. Během doby trestní řád naznal nespočtu novel, přičemž komplexní a rozsáhlá novela srovnatelná s rekodifikací byla provedena zákonem č. 265/2001 Sb. a bývá odbornou veřejností označována jako tzv. velká novela trestního řádu. Hlavním důvodem novely bylo zjednodušení a zkrácení přípravného trestního řízení a přenesení dokazování před soud. Je však otázkou, zda po uplynutí více jak patnácti let od účinnosti uvedeného zákona reálně k přenesení těžiště dokazování z předsoudního stadia do stadia řízení před soudem skutečně došlo.

---

² SCHELE, K. a kolektiv, *Vývoj trestního řízení*, 1. vydání, Brno, 2012, s. 43.

³ FRYŠTÁK, M., *Dokazování v přípravném řízení*, 2. vydání, Brno, 2015, s. 43.

Po účinnosti zákona č. 265/2001 Sb. orgánům činným v trestním řízení určitou dobu trvalo, než se sžily s novou právní úpravou. Policejní orgán se s ní ztotožnil velmi rychle, protože díky změně právní úpravy nemusel v rámci standardního přípravného řízení provádět tak rozsáhlé dokazování jako dříve. Co se týče rozšířeného přípravného řízení, tam byla situace poněkud jiná. Je pravdou, že ani v jeho rámci by nemuselo dokazování probíhat ve stejném rozsahu jako před tím. Opak byl ale pravdou a rozsah dokazování byl v jeho rámci stejný. Policejní orgán velmi často prováděl takové důkazy, které vůbec nebyly nezbytné pro podání obžaloby, ale státní zástupce se jejich provedením snažil vyvarovat případných komplikací, které by mohly vzniknout v hlavním líčení.⁴

Trestní právníci se stále zabývají otázkou přípravy nového trestního řádu, přičemž snahy o rekodifikaci trestního práva procesního provázejí náš právní řád již sto let od doby vzniku Československa.

Od roku 1993 do současnosti byly Ministerstvem spravedlnosti předloženy vládě České republiky k rekodifikaci trestního řádu pouze věcné záměry trestního řádu, a to v letech 1999, 2004 a 2008, a na ně navazující Východiska a principy nového trestního řádu v roce 2015 zpracované Komisí pro nový trestní řád tvořenou odborníky z praxe a akademické sféry. Podle těchto východisek a principů by měl nový trestní řád organicky navazovat na účinný trestní zákoník a měl by vytvářet dostatečné předpoklady pro preventivní působení. Konkrétním cílem by mělo být například zrychlení trestního řízení, posílení významu stadia řízení před soudem na úkor přípravného řízení a posílení postavení státního zástupce při výkonu dozoru v přípravném řízení.⁵

---

⁴ FRYŠTÁK, M., *Dokazování v přípravném řízení*, 2. vydání, Brno, 2015, s. 62.

⁵ Úřad vlády České republiky – informace k rekodifikaci trestního řádu [online]. 2018 [cit. 2018-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/informace-k-rekodifikaci-trestniho-radu--149685/>>.

3 OBECNÝ VÝKLAD

Trestní řízení probíhá v určitých časových úsecích, ve kterých *orgány činné v trestním řízení* a další případně zúčastněné osoby plní úkoly, aby bylo dosaženo účelu trestního řízení, tedy náležitě zjistit trestné činy a spravedlivě potrestat jejich pachatele.

Rozlišujeme pět stádií trestního řízení:

- *přípravné řízení,*
- *předběžné projednání obžaloby,*
- *hlavní líčení,*
- *odvolací (opravné) řízení,*
- *vykonávací řízení.*

Do prvního stádia trestního řízení, které je předsoudní spadá i téma práce a samotný postup před zahájením trestního stíhání je zároveň i prvním časovým úsekem *přípravného řízení*, které je také označováno jako *prověřování*. Druhým časovým úsekem přípravného řízení je pak *vyšetřování*, tj. postup po zahájení trestního stíhání.

Úprava vztahu přípravného řízení k řízení před soudem je mimořádně významnou otázkou trestního procesu. Podstata problematiky spočívá v řešení vztahu jednotlivých stádií trestního řízení, především vztahu přípravného řízení a soudního přelíčení, a to z hledisek základního rozsahu, procesního charakteru a míry dokazování v uvedených stádiích trestního řízení. Přitom je třeba se zabývat i tím, k čemu slouží a jaký je cíl přípravného řízení a do jaké míry výsledky přípravného řízení ovlivňují soudní přelíčení a meritorní rozhodnutí soudu. V teorii se v podstatě ve všech demokratických právních systémech zdůrazňuje, že těžiště dokazování musí být v soudním přelíčení (u nás v hlavním líčení), neboť je-li soud orgánem, který meritorně rozhoduje o trestním případě, pak musí být také orgánem majícím právo konečně zhodnotit důkazy provedené na základě zásad bezprostřednosti, ústnosti a veřejnosti v soudním přelíčení. Opatřování důkazů a procesní zjištění jejich obsahu mimo přelíčení může mít proto jedině předběžnou a přípravnou povahu, ale nikdy by nemělo být, pokud chceme zajistit řádné objasnění věci a zaručit práva obviněného, poškozeného i dalších zúčastněných osob, rozhodující a konečné.⁶

---

⁶ ŠÁMAL, P., *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*, 1. vydání, Praha, 1999, s. 62.

Právní úprava trestního řízení je zakotvena v trestním řádu. Postup před zahájením trestního stíhání je pak konkrétně upraven v hlavě deváté zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád“) v § 158 až § 159b jako první stadium trestního řízení.

Přípravné řízení vymezuje § 12 odst. 10 trestního řádu, jako úsek trestního řízení od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, anebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, anebo do jiného rozhodnutí ukončujícího přípravné řízení, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování.⁷

S ohledem na název *přípravné řízení* by bylo možné dovodit, že úkolem je připravit řízení před soudem a zajistit, zda existuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu konkrétní osobou a zda je na místě, aby na tuto osobu byla podána obžaloba a věc byla odevzdána soudu nebo bylo rozhodnuto jinak, např. o zastavení trestního stíhání. Důležité v tomto okamžiku je, v jakém rozsahu a jakými prostředky by toto důvodné podezření mělo být podloženo, aby věc byla způsobilá k odevzdání soudu, případně aby byla způsobilá k přijetí jiného rozhodnutí.⁸

Cílem přípravného řízení je zjistit, zda je důvodné podezření ze spáchání trestného činu konkrétní osobou, zda je na místě, aby byla podána obžaloba (návrh na potrestání) a věc odevzdána soudu. V tomto stadiu řízení je třeba především shromáždit základní důkazy, které svědčí o důvodném podezření o vině obviněného (podezřelého) či které podezření vyvracejí.⁹

V rámci trestního řízení se projevuje výhradní působnost státu, která je vykonávána *orgány činnými v trestním řízení*, kterými jsou podle 12 odst. 1 trestního řádu soud, státní zástupce a *policejní orgán*.

---

⁷ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 129.

⁸ FRYŠTÁK, M., *Dokazování v přípravném řízení*, 2. vydání, Brno, 2015, s. 17.

⁹ CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O., *Základy trestního práva procesního*, Hradec Králové, 2011, s. 99.

Policejním orgánem se pak podle § 12 odst. 2 trestního řádu rozumějí:

- *útvary Policie České republiky,*
- *Generální inspekce bezpečnostních sborů* v řízení o trestných činech příslušníků Policie České republiky, příslušníků Vězeňské služby České republiky, celníků anebo zaměstnanců České republiky zařazených k výkonu práce v Policii České republiky, nebo o trestných činech zaměstnanců České republiky zařazených k výkonu práce ve Vězeňské službě České republiky anebo v Celní správě České republiky, spáchaných v souvislosti s plněním jejich pracovních úkolů,
- *pověřené orgány Vězeňské služby České republiky* v řízení o trestných činech osob ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence, spáchaných ve vazební věznici, věznici nebo v ústavu pro výkon zabezpečovací detence,
- *pověřené celní orgány* v řízení o trestných činech spáchaných porušením celních předpisů a předpisů o dovozu, vývozu nebo průvozu zboží, a to i v případech, kdy se jedná o trestné činy příslušníků ozbrojených sil nebo bezpečnostních sborů, a dále porušením právních předpisů při umístění a pořízení zboží v členských státech Evropských společenství, je-li toto zboží dopravováno přes státní hranice České republiky, a v případech porušení předpisů daňových, jsou-li celní orgány správcem daně podle zvláštních právních předpisů,
- *pověřené orgány Vojenské policie* v řízení o trestných činech příslušníků ozbrojených sil a osob, které páchají trestnou činnost proti příslušníkům ozbrojených sil ve vojenských objektech, proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany,
- *pověřené orgány Bezpečnostní informační služby* v řízení o trestných činech příslušníků Bezpečnostní informační služby,
- *pověřené orgány Úřadu pro zahraniční styky a informace* v řízení o trestných činech příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace,
- *pověřené orgány Vojenského zpravodajství* v řízení o trestných činech příslušníků Vojenského zpravodajství,

- *pověřené orgány Generální inspekce bezpečnostních sborů v řízení o trestných činech příslušníků Generální inspekce bezpečnostních sborů nebo o trestných činech zaměstnanců České republiky, zařazených k výkonu práce v Generální inspekci bezpečnostních sborů.*¹⁰

Nestanoví-li trestní řád jinak, jsou uvedené orgány oprávněny ke všem úkonům trestního řízení patřícím do působnosti policejního orgánu.

---

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 128-129.

Policejní orgán před zahájením trestního stíhání postupuje zásadně podle trestního řádu, vyjma ustanovení § 158 odst. 1 trestního řádu, ve kterém je obecně formulována povinnost policejního orgánu provádět úkony, které směřují ke zjištění skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu a předcházejí sepsání záznamu o zahájení trestního řízení. Při tomto policejní orgán postupuje zejména podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“).

Podle ustanovení § 69 zákona o Policii ČR policista před zahájením úkonů trestního řízení z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu jiné osoby anebo orgánu za účelem získání poznatků o trestné činnosti vyhledává, odhaluje, a je-li to třeba, i dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin a v rámci této činnosti je povinen předcházet trestné činnosti. Policista při výkonu popsané činnosti postupuje podle zákona o Policii ČR. Jedná se o institut, který upravuje postup policisty před zahájením úkonů trestního řízení v souladu s ustanovením § 158 odst. 1 trestního řádu. Smyslem tohoto ustanovení je upravit postup přímo v zákoně, a to v zájmu právní jistoty a vyloučení sporů o tom, zda, jakým způsobem a za využití jakých oprávnění toho kterého zákona policista v těchto situacích postupuje.¹¹

Účelem a funkcí postupu před zahájením trestního stíhání je odhalení a prověření skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu a směřujících ke zjištění pachatele. Jedná se o skutečnosti, na základě kterých lze rozhodnout o přechodu věci do další fáze trestního řízení nebo rozhodnout o tom, že věc je nutno řešit mimo rámec trestního řízení.

---

¹¹ FILÁK, A. a kolektiv, *Zákon o policii české republiky s komentářem*, 1. vydání, Praha, 2009, s. 162.

4 PRŮBĚH PROVĚŘOVÁNÍ

Abyste vůbec nějaké prověřování začalo, musí vyvstat podnět, který k němu zavádá příčinu.

Podle § 158 odst. 1 trestního řádu je policejní orgán na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele, je povinen činit též nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti. Pověřené orgány Vězeňské služby České republiky neprodleně informují Generální inspekci bezpečnostních sborů, jakmile takové šetření zahájí.¹²

Ustanovení § 158 odst. 1 trestního řádu nepředstavuje úpravu, jež by vymezovala procesní pravidla pro provádění úkonů k objasnění věci a zjištění pachatele trestného činu a neposkytuje zároveň ani žádné procesní nástroje, jež by bylo možno k tomuto účelu použít. Vytváří jen obecný rámec (časový prostor) pro postupy policejních orgánů a dalších složek, jimž je svěřeno odhalování a objasňování trestné činnosti, k provádění takových úkonů, jimiž se má naplnit účel trestního řízení, tj. ověřit, zda je dáno podezření z trestného činu, a tedy i důvody pro zahájení trestního řízení. Postupem podle jiných právních předpisů, např. zákona o Policii ČR, i dalších zákonů, na které toto ustanovení odkazuje, nelze nahrazovat úkony trestního řízení. Trestní řízení je policejní orgán přitom povinen zahájit neprodleně poté, jakmile zjistí skutečnosti nasvědčující podezření z trestného činu v rozsahu uvedeném v § 158 odst. 3 větě první a třetí trestního řádu.¹³

V policejní praxi je označován postup, který předchází sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení jako *šetření podle § 158 odst. 1 trestního řádu*, ačkoliv jak je uvedeno výše, tento postup se jakkoliv neřídí trestním řádem, ale zejména zákonem o Policii ČR. Tento postup nepodléhá doзору státního zástupce, avšak je třeba uvést, že podle § 157 odst. 2, písm. a) trestního řádu k prověření skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin je státní zástupce oprávněn vyžadovat spisy, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení. Uvedeným postupem jsou šetřena zejména nejasná podání, byť

¹² ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 182.

¹³ ČESKO. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Sbirka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství pořadové č. 1/2012 ze dne 2. 2. 2012. Dostupné z WWW:<<http://www.nsz.cz/index.php/cs/udaje-o-cinnosti-a-statisticke-udaje/rozhodovaci-a-metodicka-innost-nsz/vykladova- stanoviska/339>>.

označená jako trestní oznámení, avšak na základě kterých nelze učinit závěr o podezření z trestného činu. Nejčastěji se jedná o podání, kterými se podatel domáhá nároků, jež bylo třeba uplatňovat zejména v občanském soudním řízení. Samozřejmě ale nelze vyloučit, že u takových podání budou např. po podání vysvětlení podatele podle § 61 zákona o Policii ČR zjištěny takové skutečnosti na základě, kterých bude možno učinit závěr o podezření z trestného činu.

Zdroji poznatků o podezření ze spáchání trestného činu ve smyslu § 158 odst. 1 trestního řádu jsou:

- *vlastní poznatky získané v rámci činnosti policejního orgánu,*
- *trestní oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin podaná fyzickými nebo právníckými osobami, přičemž oznámení je povinen přijímat státní zástupce a policejní orgán, oznamovatele je třeba poučit o odpovědnosti za uvedení vědomě nepravdivých údajů a pokud o to oznamovatel požádá, do jednoho měsíce od oznámení jej vyrozumět o učiněných opatřeních,*
- *podněty jiných osob a orgánů, kdy podle § 8 odst. 1 trestního řádu jsou státní orgány povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.*

U vybraných závažných trestných činů je oznamovací povinnost vynucována pod trestní sankcí. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“) v § 368 přímo upravuje neoznámení konkrétních trestných činů jako skutkovou podstatu trestného činu.

Skutečnost, že trestní řád uvádí právě na prvním místě vlastní poznatky policejního orgánu, dává zřetelně najevo, že policie má být hlavním orgánem zjišťujícím okolnosti, které nasvědčují závěru o podezření ze spáchání trestného činu.

Převzetí trestních oznámení policejním orgánem upravuje krom trestního řádu dále čl. 30 Pokynu policejního prezidenta č. 103 ze dne 28. 5. 2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení ve znění pozdějších změn (dále jen „PPP č. 103/2013“). Čl. 31 uvedeného pokynu pak upravuje samotný postup po obdržení trestního oznámení či jiného podnětu, kdy v souladu s trestním řádem se podání posuzují podle obsahu bez ohledu na to, jak jsou označena. Podání, která nejsou trestními oznámeními, se vyřizují podle povahy věci, nejčastěji postoupením příslušnému

orgánu. Oznamovatel se však o provedeném opatření vyrozumí, to neplatí, pokud se práva na vyrozumění po řádném poučení vzdal.

Trestními oznámeními pak podle uvedeného pokynu nejsou zejména:

- *podání, která ani po případném doplnění neobsahují údaje, z nichž lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, ač oznamovatel tvrdí, že jde o trestní oznámení nebo je tak výslovně označil,*
- *řádné a mimořádné opravné prostředky podle trestního řádu nebo podněty k jejich uplatnění,*
- *stížnosti na průtahy při plnění úkolů policejního orgánu, nebo nespokojenost s jeho postupem,*
- *podání, jimiž se podatel domáhá nároků, jež by mohl nebo již bezvýsledně uplatnil v občanském soudním řízení nebo jiném řízení,*
- *podání pouze vyjadřující nespokojenost oznamovatele s postupem či rozhodnutím soudu nebo jiného státního orgánu.*

Pokud policejní orgán neposoudí podání jako trestní oznámení a v oznamovaném jednání lze spatřovat podezření z přestupku či jiného správního deliktu v působnosti policie, postoupí podnět včetně všech shromážděných materiálů útvaru příslušnému k dalšímu postupu ve věci. Pokud v oznamovaném jednání lze spatřovat podezření z přestupku, či jiného správního deliktu v působnosti jiného orgánu státní správy či samosprávy, postoupí podnět tomuto orgánu. Pokud nelze v oznamovaném jednání spatřovat podezření z žádného přestupku či jiného správního deliktu věc bez dalšího opatření založí. Oznamovatele o provedeném opatření vyrozumí, to neplatí, pokud se práva na vyrozumění po řádném poučení vzdal. Vyjádření nesouhlasu s některým z uvedených rozhodnutí je třeba chápat jako podnět k výkonu oprávnění státního zástupce ve smyslu § 157 a § 157a trestního řádu a jako takový jej postoupit k rozhodnutí státnímu zástupci, který by byl příslušný vykonávat dozor nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení.¹⁴

---

¹⁴ ČESKO. POLICIE ČR. Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení ze dne 28. 05. 2013, ve znění pozdějších změn. [online]. 2018 [cit.2018-01-06]. Dostupné z interní sítě Policie ČR intranet: WWW <<http://esiar.pcr.cz/kniha/siar/>>.

Samotnou fází *prověřování* zahajuje policejní orgán sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedením neodkladného či neopakovatelného úkonů. V případě zahájení úkonů trestního řízení provedením neodkladného nebo neopakovatelného úkonu se úřední záznam o zahájení úkonů sepíše po jejich provedení. V policejní praxi je pak postup takový, že hlídka na základě oznámení vyjede na místo události, např. vloupání do zahradního domku, kde jsou prvotním podáním vysvětlení oznamovatele zjištěny skutkové okolnosti o spáchání trestného činu. Úkony trestního řízení jsou pak zahájeny na místě provedením ohledání místa činu podle § 113 trestního řádu jako neodkladného a neopakovatelného úkonu a úřední záznam o zahájení úkonů trestního řízení je následně sepsán po příjezdu na útvar.

K sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení však nemusí vůbec dojít, neboť v některých případech je přípravné řízení zahájeno přímo sdělením obvinění podle § 160 trestního řádu. Takový postup bude však zcela ojedinělý a v policejní praxi se s ním neseťkáme.

4.1 Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Smyslem sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, sepisovaného podle § 158 odst. 3 věty první trestního řádu je jednak vymezení počátku přípravného řízení a jednak informování státního zástupce, který okamžikem jeho doručení vykonává v souladu s § 174 trestního řádu dozor nad zachováním zákonnosti.

Trestní řád v § 158 odst. 3 nijak blíže nespécifikuje náležitosti záznamu o zahájení úkonů trestního řízení a policejnímu orgánu ukládá pouze, aby v záznamu uvedl skutkové okolnosti, pro které řízení zahajuje a způsob jakým se o nich dozvěděl. Pro tuto skutečnost je plně dostačující v záznamu stručně popsat skutkové okolnosti a rámcově vymezit podezření, v němž má být zahájené trestní řízení vedeno. V praxi bude záležet na množství a kvalitě informací, které bude mít policejní orgán o spáchaném trestném činu a jeho pachateli v době sepsání záznamu. Záznam nemusí obsahovat ani uvedení právní kvalifikace a při pozdější změně skutkových okolností není třeba provádět opravy záznamu nebo jeho doplnění a ani z těchto důvodů sepisovat záznam nový.

Opis záznamu policejní orgán zašle do 48 hodin od zahájení trestního řízení státnímu zástupci.

Od 1. ledna 2008 byl v rámci celé Policie České republiky spuštěn informační systém ETR (evidence trestního řízení) jehož účelem je kompletní zpracování písemností, obrazových a jiných záznamů souvisejících mimo jiné s trestním řízením, které je v rámci Policie České republiky zpracováváno výhradně v tomto systému. Celý systém se stále vyvíjí a přizpůsobuje platné legislativě, přičemž v současné době je již aktivní provázanost systému se státními zastupitelstvími. Státní zástupce má možnost kdykoliv do trestního spisu nahlédnout a zároveň uložit například pokyny. Vybrané formuláře trestního spisu jsou po založení automaticky generovány na příslušná státní zastupitelství, přičemž mezi vybrané formuláře patří mimo jiné úřední záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu. V praxi to znamená, že policista sepíše uvedený úřední záznam a tento se po jeho založení k trestnímu spisu automaticky odešle na příslušné státní zastupitelství. Tímto je zcela zaručeno dodržení lhůty 48 hodin pro zaslání opisu záznamu státnímu zástupci.

4.2 Úkony trestního řízení

Jednotlivé úkony přípravného řízení je třeba odpovídající formou dokumentovat a po zahájení přípravného řízení jsou úkony prováděny policejním orgánem označovány jako úkony trestního řízení.

Podle § 52 trestního řádu se při provádění úkonů trestního řízení musí jednat s osobami na úkonu zúčastněnými tak, jak to vyžaduje význam a výchovný účel trestního řízení a vždy je nutno šetřit jejich osobnosti a jejich ústavou zaručených práv.¹⁵ V § 53 až § 65 trestního řádu jsou pak speciálně upraveny úkony dožádání, protokolace úkonů trestního řízení, lhůty, doručování a nahlížení do spisů.

---

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 140.

Podle § 158 odst. 3 trestního řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťuje stopy trestného činu. V rámci toho je oprávněn, kromě úkonů uvedených v hlavě deváté trestního řádu zejména:

- *vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů,*
- *vyžadovat odborná vyjádření od příslušných orgánů, a je-li toho pro posouzení věci třeba, též znalecké posudky,*
- *obstarávat potřebné podklady, zejména spisy a jiné písemné materiály,*
- *provádět ohledání věci a místa činu,*
- *vyžadovat za podmínek uvedených v § 114 trestního řádu provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu, včetně odběru potřebného biologického materiálu,*
- *pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, za podmínek stanovených v § 114 trestního řádu snímat daktyloskopické otisky, provádět osobou téhož pohlaví nebo lékařem prohlídku těla a jeho zevní měření, jestliže je to nutné ke zjištění totožnosti osoby nebo ke zjištění a zachycení stop nebo následků činu,*
- *za podmínek stanovených v § 76 trestního řádu zadržet podezřelou osobu,*
- *za podmínek stanovených v § 78 až 81 trestního řádu činit rozhodnutí a opatření v těchto ustanoveních naznačená,*
- *způsobem uvedeným v hlavě čtvrté trestního řádu provádět neodkladné nebo neopakovatelné úkony, pokud to podle trestního řádu jejich provedení nepatří do výlučné pravomoci jiného orgánu činného v trestním řízení.¹⁶*

Jednotlivé úkony mohou na základě dožádání provést jiné policejní orgány. V praxi se jedná zejména o podání vysvětlení osob, které se nezdržují v rámci působnosti policejního orgánu, který vede trestní řízení. V současné době jsou taková dožádání v rámci všech součástí Policie ČR realizována výhradně elektronicky přes informační systém ETR (evidence trestního řízení).

---

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 182-183.

4.2.1 Neodkladné a neopakovatelné úkony

Mezi oprávnění, které policejní orgán nebo státní zástupce mají k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících spáchání trestného činu patří provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů. Tento institut ve své podstatě slouží k vyvážení zásady materiální pravdy a zásady práva na obhajobu. Na straně jedné je zájem na zjištění skutkového stavu věci a na straně druhé zájem na uplatnění obhajoby u dosud neznámého pachatele.

Neodkladný úkon se vztahuje k okamžiku zahájení trestního stíhání a podle § 160 odst. 4 trestního řádu je takovým úkonem ten, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty důkazu nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání.¹⁷ Mezi takové úkony za splnění uvedených podmínek můžeme zařadit:

- *ohledání místa činu a jiného místa,*
- *zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu,*
- *vydání a odnětí věci,*
- *domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor a pozemků,*
- *vstup do obydlí, do jiných prostor a na pozemek,*
- *osobní prohlídka,*
- *zajištění peněžních prostředků na účtu banky,*
- *zajištění nemovitosti,*
- *rekognice,*
- *prověrka na místě,*
- *výslech svědka,*
- *odposlech a záznam o telekomunikačním provozu,*
- *prohlídka těla a odběr krve nebo jiný obdobný úkon,*
- *provádění důkazu v bytě.*

---

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 187.

Neopakovatelný úkon se vztahuje k řízení před soudem a podle uvedeného ustanovení § 160 odst. 4 trestního řádu se jedná o takový úkon, který nebude možno před soudem provést.¹⁸ Mezi takové úkony, pokud je nebude možno provést před soudem, můžeme zařadit:

- *výslech osoby mladší 18 let,*
- *výslech osoby, která umírá nebo je její život vážně ohrožen,*
- *výslech osoby velmi vysokého věku nebo vážně nemocné,*
- *výslech osoby, která odjíždí dlouhodobě do zahraničí,*
- *výslech znalce.*

V protokolu o provedení neodkladného nebo neopakovatelného úkonu je třeba vždy uvést, na základě jakých skutečností byl úkon za neodkladný nebo neopakovatelný považován. Neodkladnost nebo neopakovatelnost úkonu je přezkoumatelná soudem v hlavním líčení nebo veřejném zasedání při případném provádění důkazu takovým protokolem.

Podle § 158a trestního řádu je-li při prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a zjišťování jeho pachatele třeba provést neodkladný nebo neopakovatelný úkon spočívající ve výslechu svědka nebo v rekognici, provede se na návrh státního zástupce takový úkon za účasti soudce, soudce v takovém případě odpovídá za zákonnost provedení úkonu a k tomuto cíli může do průběhu úkonu zasahovat. Soudci však nepřísluší přezkoumávat závěr státního zástupce o tom, že úkon je podle zákona neodkladný nebo neopakovatelný.¹⁹

Povahu úkonu jako neodkladného nebo neopakovatelného je třeba posuzovat vždy podle okolností konkrétního případu. Je třeba přitom přihlížet k vývoji soudní praxe ohledně těchto úkonů, přičemž soud je orgánem, který je oprávněn při svém rozhodování posuzovat v konečné fázi, zda ten který úkon je úkonem neodkladným nebo neopakovatelným.²⁰

---

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 187.

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 184.

²⁰ ŠÁMAL, P. a kolektiv, *Trestní řád*, 6. vydání, Praha, 2008, s.1634.

Orgán činný v trestním řízení, který provádí úkon před zahájením trestního stíhání, musí vždy bedlivě zvažovat, zda takový úkon je úkonem neodkladným nebo neopakovatelným a tedy zda splňuje podmínky neodkladnosti či neopakovatelnosti, a to vždy ve vztahu k určité osobě, vůči níž má být později zahájeno trestní stíhání.²¹

Vzhledem k tomu, že rozsah této práce neumožňuje, blíže rozebrat všechny úkony bude přiblížen pouze jeden z nich, konkrétně zadržení osoby podezřelé policejním orgánem.

4.2.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem

Samotné zadržení podezřelého by vydalo přinejmenším na samostatné téma bakalářské práce, a tudíž tento prostředek k zajištění osoby pro účely trestního řízení bude přiblížen pouze obecně s upozorněním na úskalí, se kterými se lze setkat v policejní praxi.

Podle § 76 odst. 1 trestního řádu osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, je-li dán některý z důvodů vazby (§ 67), může policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1 trestního řádu). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku.²²

Zadržet lze i osobu podezřelou z trestného činu, o kterém lze konat zkrácené přípravné řízení podle § 179a trestního řádu a na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje dva roky (srovnej § 68 odst. 2 trestního řádu). Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu podle § 76 odst. 1 trestního řádu slouží především pro účely předběžného ověření odůvodněnosti podezření ze spáchání trestného činu a pro ověření, zda jsou dány důvody vazby či nikoli. Takovéto zadržení není rozhodnutím o vazbě a orgán činný v trestním řízení v jeho rámci nezkoumá, zda jsou dány podmínky pro vzetí zadržené osoby do vazby podle § 68 odst. 1 trestního řádu, popřípadě ve spojení s § 68 odst. 2, 3 trestního řádu. Nelze tak klást rovnítko mezi důvody vazby podle § 67 trestního řádu a předpoklady, za kterých lze zadrženou osobu vzít do vazby podle § 68 trestního řádu.²³

²¹ ŠÁMAL, P. a kolektiv, *Trestní řád*, 6. vydání, Praha, 2008, s. 1636.

²² ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 152.

²³ ŠÁMAL, P. a kolektiv, *Trestní řád*, 6. vydání, Praha, 2008, s. 784.

Podle § 76 odst. 3 trestního řádu policejní orgán, který provedl zadržení, zadrženou osobu vyslechne a o výsledku sepíše protokol, v němž označí místo, čas a bližší okolnosti zadržení a uvede osobní údaje zadržené osoby, jakož i podstatné důvody zadržení.²⁴

Podle § 76 odst. 4 trestního řádu policejní orgán, který zadržení provedl osobu bezodkladně propustí na svobodu v případě, že bude podezření rozptýleno nebo důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou. Nepropustí-li zadrženou osobu na svobodu, předá státnímu zástupci protokol o jejím výsledku s vyhotovením usnesení o zahájení trestního stíhání a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí policejní orgán podat bez odkladu, aby osoba zadržená podle tohoto zákona mohla být odevzdána soudu nejpozději do 48 hodin od tohoto zadržení, jinak musí být propuštěna na svobodu.²⁵

Po zadržení osoby policejní orgán postupuje v souladu s Čl. 36 PPP č. 103/2013 a to následovně:

- *zadržení osoby podezřelé policejní orgán bezodkladně ohlásí státnímu zástupci, kterého současně informuje o stavu věci a o zamýšlených úkonech, a projedná s ním i další postup, zejména předložení podnětu na podání návrhu na vzetí do vazby, pokud policejní orgán návrh na takový úkon pro trvající důvody vazby hodlá učinit,*
- *zadrženého podezřelého policejní orgán seznámí se skutkovými okolnostmi, pro které je podezřelý, a důvody zadržení, rovněž ho poučí o právu zvolit si obhájce, radit se s ním již v průběhu zadržení a žádat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu, ke zvolení obhájce stanoví zadrženému přiměřenou lhůtu nejdéle v hodinách a poskytne mu součinnost, tak aby se zadržený mohl s obhájcem spojit pomocí telefonu, případně si obhájce vybrat podle telefonního seznamu nebo seznamu advokátů, bez přítomnosti obhájce policejní orgán zadrženého vyslechne, jestliže zadržený volbu obhájce odmítl nebo lhůta ke zvolení obhájce uplynula marně anebo pokud se obhájce v přiměřené lhůtě k výslechu nedostavil nebo je nedosažitelný,*

---

²⁴ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 152-153.

²⁵ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 153.

- *zadržaná osoba musí být neprodleně poučena o svých právech dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU a toto poučení musí obdržet i v písemné podobě, musí jí být dána možnost si toto poučení přečíst a ponechat si je u sebe po celou dobu, kdy je zbavena svobody, písemné poučení o právech musí být sepsané v jazyce, kterému zadržaná osoba rozumí; není-li písemné poučení o právech v příslušném jazyce k dispozici, musí být o svých právech poučena ústně v jazyce, kterému rozumí, a písemné vyhotovení poučení o právech v jazyce, kterému rozumí, se jí poskytne bez zbytečného odkladu,*
- *jde-li o zadržení podezřelého bez předchozího souhlasu státního zástupce, policejní orgán provede jeho výslech a další úkony potřebné zejména k tomu, aby potvrdil nebo rozptýlil podezření směřující proti zadržnému, pokud je podezření rozptýleno nebo důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou, propustí policejní orgán osobu na svobodu, nachází-li se zadržaná osoba v policejní cele nebo je z jakéhokoli důvodu v moci jiného policejního orgánu než toho, který vede trestní řízení, vydá příslušný policejní orgán písemný pokyn k propuštění a doručí jej tomu, v jehož moci se zadržaná osoba nalézá, policejní orgán postupuje stejně i v případě, že mu dozorující státní zástupce vydá pokyn ústně nebo telefonicky, pokud je to možné, zajistí policejní orgán pokyn státního zástupce v písemné podobě a sám jej nevydává, datum a čas skutečného propuštění osoby ze zadržení zaznamenává policejní orgán do protokolu, pokud se podezření potvrdí, zahájí příslušný policejní orgán trestní stíhání a pokračuje ve vyšetřování, podkladové materiály potřebné pro rozhodnutí o zadržení předloží ve lhůtě 48 hodin od zadržení s dostatečným předstihem státnímu zástupci s podnětem k podání návrhu na vzetí obviněného do vazby tak, aby státní zástupce do skončení této lhůty mohl věc v potřebném rozsahu prostudovat a návrh na vzetí obviněného do vazby doručit soudu, nebo vydat svůj příkaz k propuštění ze zadržení,*

- *po dobu, kdy jsou se zadrženým prováděny procesní úkony, je prováděna jeho ostraha, která trvá i v době mimo konání procesních úkonů, v tuto dobu je zadržený zpravidla umístěn v policejní cele, jsou-li pro to dány podmínky, může příslušný vedoucí pracovník na základě pokynu státního zástupce vydat rozhodnutí o eskortě zadrženého obviněného přímo k určenému soudci k rozhodnutí o vzetí do vazby bez umístění v cele, nebyla-li zadržená osoba eskortována přímo k soudci k rozhodnutí o vazbě, určuje čas a místo eskorty příslušný soudce pokynem adresovaným orgánu pověřenému výkonem ostrahy, který zajišťuje i eskortu zadrženého k určenému soudci a do místa výkonu vazby.²⁶*

V policejní praxi se naráží zejména na úskalí v podobě zvoleného institutu pro omezení osobní svobody. Jde zejména o případy podnapilých nebo jinak intoxikovaných pachatelů přistižených při trestném činu anebo zastižených na útěku po spáchání trestného činu. Je zcela běžnou praxí, že ačkoliv je od počátku zřejmé, že jde o trestný čin a uvedeným zadržením provedeným jako neodkladný úkon je zahájeno trestní řízení, je v konečném důsledku k omezení osobní svobody sepsán úřední záznam o zajištění osoby podle § 26 odst. 1, písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a osoba je eskortována na příslušné protialkoholní nebo detoxikační zařízení, kde je propuštěna do rukou lékaře. Následně je osoba po vystřízlivění nebo detoxikaci při propuštění ze zařízení zadržena podle § 76 odst. 1 trestního řádu po předchozím souhlasu státního zástupce. Pokud bylo, zahájeno trestní řízení, mělo být již při prvním omezení osobní svobody postupováno podle trestního řádu a podezřelý měl být zadržen ve smyslu § 76 odst. 1 trestního řádu.

---

²⁶ ČESKO. POLICIE ČR. Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení ze dne 28. 05. 2013, ve znění pozdějších změn. [online]. 2018 [cit.2018-01-06]. Dostupné z interní sítě Policie ČR intranet: WWW <<http://esiar.pcr.cz/kniha/siar/>>.

5 SKONČENÍ PROVĚŘOVÁNÍ

Trestní řád upravuje v ustanoveních § 159 a následujících několik možných způsobů skončení prověřování, které se odvíjejí od výsledku předchozí činnosti a zároveň jsou k době prověřování stanoveny lhůty.

5.1 Lhůty pro skončení prověřování

Podle § 159 odst. 1 trestního řádu je policejní orgán povinen prověřit skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin:

- *do dvou měsíců od jejich přijetí, jde-li o věc patřící do příslušnosti samosoudce (srovnej § 314a trestního řádu), v níž se nekoná zkrácené přípravné řízení,*
- *do tří měsíců, jde-li o jinou věc patřící do příslušnosti okresního soudu (srov. § 16 trestního řádu),*
- *do šesti měsíců, jde-li o věc patřící v prvním stupni do příslušnosti krajského soudu (srov. § 17 trestního řádu).²⁷*

Všechny lhůty běží od přijetí trestního oznámení nebo jiného podnětu, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu nasvědčujícím tomu, že byl spáchán trestný čin. Počátek běhu některé z uvedených lhůt je třeba proto vázat na doručení trestního oznámení kterémukoli z orgánů činných v trestním řízení (bylo-li doručeno státnímu zástupci i policejnímu orgánu, lhůta běží od prvního doručení). V případě, kdy k prověřování dojde na základě vlastních poznatků policejního orgánu, běží ode dne sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení policejním orgánem, bez ohledu na to, zda byl následně opraven, doplněn či pozměněn.²⁸

Ačkoliv z uvedeného je počátek počítání lhůt zřejmý, tak v policejní praxi se setkáváme s tím, že počátek běhu lhůt je vázán ve všech případech až na sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu a tento stav je příslušnými státními zástupci akceptován.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 186.

²⁸ ŠÁMAL, P. a kolektiv, *Trestní řád*, 6. vydání, Praha, 2008, s. 1601.

Podle § 159 odst. 2 trestního řádu pokud nebylo trestní oznámení nebo jiný podnět v uvedených lhůtách prověřeno, policejní orgán státnímu zástupci písemně zdůvodní, proč nebylo možné v zákonem stanovené lhůtě prověřování skončit, jaké úkony je třeba ještě provést a po jakou dobu bude prověřování pokračovat. Státní zástupce může pokynem policejnímu orgánu jednak změnit výčet úkonů, které mají být ještě provedeny jednak stanovit odlišně lhůtu, po kterou má prověřování ještě trvat.

A podle § 159 odst. 3 trestního řádu neskončí-li policejní orgán prověřování ve lhůtě prodloužené podle odstavce 2, předloží spis státnímu zástupci s odůvodněným návrhem na její prodloužení. Státní zástupce postupuje obdobně, jak je uvedeno v odstavci 2 § 159 trestního řádu.

5.2 Způsoby vyřízení věci před zahájením trestního stíhání

Policejní orgán, nebo státní zástupce, který konal prověřování, na základě výsledků z předchozí činnosti věc odloží, odevzdá, dočasně odloží trestní stíhání, nebo zahájí trestní stíhání. Taková rozhodnutí přicházejí v úvahu u podnětů k trestnímu stíhání a trestních oznámení, kdy byly zahájeny úkony trestního řízení.

K vybraným způsobům skončení prověřování v rámci Územních odborů Pardubického kraje v letech 2014 – 2016 byla z údajů získaných v informačním systému Policie ČR, evidence trestního řízení ETŘ vytvořena statistika, která je popsána v kapitole č. 7.2 této práce.

Ačkoliv podkapitola nese název, způsoby vyřízení věci před zahájením trestního stíhání, je třeba uvést, že zjistí-li se prověřováním odůvodněné skutečnosti, že byl spáchán trestný čin a že jej spáchala konkrétní osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného podle § 160 trestního řádu. Trestní stíhání se zahajuje usnesením. Sepsáním popsaného usnesení a tedy zahájením trestního stíhání začíná fáze přípravného trestního řízení označována jako vyšetřování, které však již není předmětem této práce.

5.2.1 Odevzdání věci

Odevzdání věci má formu opatření, kdy policejní orgán podle § 159a odst. 1 trestního řádu, nejde-li o podezření z trestného činu, věc vyřídí jinak než odložením, přičemž takovým vyřízením může být zejména:

- *odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku nebo jiného správního deliktu (§159a odst. 1, písm. a) trestního řádu),*
- *odevzdání věci jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání (§ 159a odst. 1, písm. b) trestního řádu).²⁹*

Podle písm. a) uvedeného ustanovení se jedná například o případ prosté krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, kdy prvotním zjištěním byla pachatelem způsobena škoda odcizením věci nikoli nepatrná, tedy vyšší než 5.000,- Kč (srovnej § 138 trestního zákoníku) a v průběhu prověřování byla odborným vyjádřením stanovena hodnota odcizené věci nižší než nikoliv nepatrná, tedy nižší než 5.000,- Kč. Za předpokladu, že nebyly naplněny další skutkové podstaty stejného činu nebo jiného trestného činu, bude se ve věci jednat o přestupek proti majetku, který se opatřením odevzdá příslušnému správnímu orgánu k projednání.

Podle písm. b) se pak bude jednat rovněž o případy, kdy prvotně zjištěné informace vedly k zahájení úkonů trestního řízení, avšak v průběhu prověřování bylo odůvodněně zjištěno, že ve věci nejde o trestný čin, ale o jednání mající znaky přestupku, které však nemůže s ohledem na osobu pachatele (policista, voják) projednat správní orgán, ale příslušný orgán oprávněný ke kázeňskému projednání.

5.2.2 Odložení věci

K odložení věci jako způsobu vyřízení věci před zahájením trestního stíhání je přistoupeno tehdy, jestliže policejní orgán, nebo státní zástupce provedeným prověřováním dospěje k závěru, že nejsou splněny podmínky pro zahájení trestního stíhání a nejde ani o věc, jejíž vyřízení by příslušelo jinému orgánu.

---

²⁹ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 186.

Odložení věci má formu usnesení, přičemž náležitosti takového usnesení jsou uvedeny v § 134 trestního řádu. Usnesení se musí doručit poškozenému, pokud je znám a také do 48 hodin státnímu zástupci. Oznamovatel se o odložení věci vyrozumí, pokud o to podle § 158 odst. 2 trestního řádu požádal. Proti usnesení o odložení věci může poškozený podat stížnost u orgánu, který usnesení vydal, a to do tří dnů od doručení opisu usnesení, přičemž stížnost má odkladný účinek.

Podle § 159a odst. 1 trestního řádu policejní orgán, nebo státní zástupce věc odloží, nejde-li ve věci o podezření z trestného činu. Podle tohoto ustanovení trestního řádu se postupuje u věcí, kdy v průběhu prověřování vyjde najevo, že nejsou naplněny všechny znaky trestného činu a není na místě věc vyřídit jinak. Nejčastěji se jedná o případy různých podezření z podvodů, kdy nebyl prokázán úmysl pachatele a prověřování náhlých úmrtí a sebevražd, kdy na smrti neměla účast jiná osoba.

Podle § 159a odst. 2 trestního řádu policejní orgán nebo státní zástupce před zahájením trestního stíhání věc odloží, je-li trestní stíhání nepřipustné podle § 11 trestního řádu. V praxi se nejčastěji jedná o případy, které jsou odloženy pro nedostatečný věk pachatele (srovnej § 25 trestního zákoníku) a dále pak u věcí, kde je trestní stíhání podmíněno souhlasem poškozeného a souhlas nebyl dán, nebo byl vzat zpět (srovnej § 163 trestního řádu).

Podle § 159 odst. 3 trestního řádu policejní orgán nebo státní zástupce může před zahájením trestního stíhání usnesením věc odložit, je-li trestní stíhání neúčelné. Okolnosti, které mají za následek neúčelnost trestního stíhání, jsou uvedeny v § 172 odst. 2 písm. a), b) trestního řádu.³⁰ Jde zejména o skutky recidivujících pachatelů, kteří páchají trestnou činnost v krátkém časovém úseku, kdy najevo vyjde jen závažnější skutek, za který byl pachatel již potrestán, nebo podle očekávání bude potrestán a po tomto je zjištěn další skutek, pro který je však možné uložit pouze mírnější trest a tedy neúčelný trest.

Podle § 159a odst. 4 trestního řádu může věc odložit pouze státní zástupce, jestliže z výsledků prověřování vyplývá, že nastaly okolnosti uvedené v § 172 odst. 2 písm. c) trestního řádu, tj. jestliže vzhledem k významu a míře porušení nebo ohrožení chráněného zájmu, který byl dotčen, způsobu provedení činu a jeho následku, nebo okolnostem, za nichž byl čin spáchán, a vzhledem k chování obviněného po spáchání činu, zejména

---

³⁰ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 186.

k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, je zřejmé, že účelu trestního řízení bylo dosaženo.

Podle § 159a odst. 5 trestního řádu policejní orgán nebo státní zástupce věc odloží, pokud se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání. Pominou-li důvody odložení, trestní stíhání se zahájí.³¹ Jedná se bezesporu o nejčastěji se vyskytující rozhodnutí o odložení věci, převážně pak u majetkové trestné činnosti. Jedná se zejména o případy, kdy provedeným prověřováním nebyl zjištěn konkrétní pachatel.

5.2.3 Dočasné odložení trestního stíhání

Jedná se o institut, který ve své podstatě umožňuje oddálení trestního stíhání podle § 160 trestního řádu. Podle ustanovení § 159b trestního řádu je tímto dána možnost trestní stíhání nezahájit i v případech, kdy jsou splněny veškeré podmínky pro jeho zahájení. Odložit trestní stíhání je možné jedině v zákonem stanovených případech, a to tehdy, jestliže to je třeba k objasnění trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo jiného úmyslného trestného činu, anebo zjištění jejich pachatelů. Policejní orgán k takovému rozhodnutí potřebuje souhlas státního zástupce, přičemž dočasně odložit trestní stíhání lze pouze na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však o dva měsíce. Státní zástupce může na návrh policejního orgánu vyslovit souhlas s prodloužením lhůty nejvýše o další dva měsíce a to i opakovaně pokud důvody dočasného odložení trestního stíhání trvají.³²

O dočasném odložení trestního stíhání policejní orgán vyhotoví záznam, jehož opis do 48 hodin zašle státnímu zástupci. V tomto případě policejní orgán nerozhoduje usnesením, jak tomu bylo u výše uvedeného odložení věci, ale pouze sepsáním záznamu. Pominou-li důvody pro dočasné odložení trestního stíhání, policejní orgán trestní stíhání neprodleně zahájí.

V praxi se bude jednat například o situace, kdy bude zjištěn pachatel trestného činu, který činnost páchal jako člen organizované skupiny, ale zahájením trestního stíhání jeho osoby by byla zmařena možnost prověřit další činy organizované skupiny a zjištění spolupachatelů.

³¹ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 186.

³² ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 186.

6 ZKRÁCENÉ PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ

Zkrácené přípravné řízení je formou přípravného řízení, která byla do trestního řádu zavedena jeho novelizací, zákonem č. 265/2001 Sb., s účinností od 1. 1. 2002. Touto novelizací bylo do té doby jednotné přípravné řízení rozděleno na:

- *standardní přípravné řízení*, které se koná u všech trestných činů, nejde-li o dále uvedené případy,
- *rozšířené přípravné řízení*, které se koná u trestných činů, o nichž řízení v prvním stupni koná krajský soud (základní rozdíl mezi oběma formami přípravného řízení spočívá v obsahu jejich náplně, při standardním přípravném řízení policejní orgán důkazy podle § 164 odst. 1 věta první trestního řádu zásadně vyhledává, zatímco při rozšířeném přípravném řízení je podle § 169 odst. 1 trestního řádu i provádí)³³ a
- *předmětné zkrácené přípravné řízení*.

V rámci zkráceného přípravného řízení se projednávají méně závažné trestné činy. Hlavním cílem je co nejrychlejší projednání a odsouzení pachatele tak, aby na něho trest dopadl v brzké návaznosti na jeho spáchaný čin. Na zkrácené přípravné řízení navazuje zjednodušené řízení před soudem. Obě tyto fáze jsou pak označovány jako zkrácené řízení.

Podstatou zkráceného přípravného řízení je rychlé a neformální objasnění skutku, ve kterém je spatřován trestný čin, zjištění osoby důvodně podezřelé z jeho spáchání a vyhledání (nikoliv provedení) důkazů. Policejní orgán by se proto v těchto případech měl zaměřit jen na vyhledání potenciálních důkazů, jejichž provedení by měl státní zástupce navrhnout a provádět až v řízení před soudem v tzv. zjednodušeném řízení.³⁴

Podle čl. 76 PPP č. 103/2013 jsou policejní orgány povinny konat zkrácené přípravné řízení vždy, kdy jsou splněny zákonné podmínky, přitom postupují podle hlavy desáté, oddíl první až druhý, třetí a sedmý trestního řádu, pokud není stanoveno jinak. Úkony k zajištění osob, věcí a jiných majetkových hodnot mohou provést pouze jako neodkladné nebo neopakovatelné.³⁵

³³ FRYŠTÁK, M., *Dokazování v přípravném řízení*, 2. vydání, Brno, 2015, s. 37.

³⁴ Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 25. 09. 2014, sp. zn. Tpjn 303/2014.

³⁵ ČESKO. POLICIE ČR. Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení ze dne 28. 05. 2013, ve znění pozdějších změn. [online].

Podle § 179a trestního řádu se zkrácené přípravné řízení koná o trestných činech, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jestliže:

- *podezřelý byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté, nebo*
- *v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto spatřován.³⁶*

Trestní řád v § 179f zároveň negativně vymezuje podmínky, za nichž není možné zkrácené přípravné řízení konat nebo v něm pokračovat, jestliže:

- *je dán důvod vazby a nejsou splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu, nebo*
- *jsou dány důvody pro konání společného řízení o dvou nebo více trestných činech, a alespoň o jednom z nich je třeba konat vyšetřování.³⁷*

Policejní orgán v tomto řízení postupuje stejně jako před zahájením trestního stíhání, tj. podle § 158 až § 159b trestního řádu, nekoná se u něho vyšetřování a trestní stíhání se zahajuje až podáním návrhu na potrestání státním zástupcem soudu, resp. jeho doručením soudu. Soud návrh projedná ve zjednodušeném řízení konaném před samosoudcem (srovnej § 314b trestního řádu).

Lhůta dvou týdnů, do které má být nejpozději zkrácené přípravné řízení skončeno podle § 179b odst. 4 trestního řádu běží od sdělení podezření a nikoliv například od zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu, nebo přijetí trestního oznámení. Z tohoto důvodu je možné i po delší době kdy byl zjištěn pachatel konat zkrácené přípravné řízení. Od doby zavedení institutu zkráceného přípravného řízení se praxe a názory ve vztahu k době, kdy lze či naopak nelze konat zkrácené přípravné řízení, v průběhu času měnily. Za současné právní úpravy nebylo v minulosti nijak výjimečné, konání zkráceného přípravného řízení u věcí, kde byly zahájeny úkony trestního řízení

2018 [cit.2018-01-06]. Dostupné z interní sítě Policie ČR intranet: WWW <<http://esiar.pcr.cz/kniha/siar/>>.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 195.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 196.

a podezřelý byl vypátrán po uplynutí více jak půl roku, bylo mu sděleno podezření a ve lhůtě dvou týdnů bylo řízení skončeno. Tato praxe nebyla zcela zjevně v souladu s cílem zkráceného přípravného řízení, neboť nevedla k rychlému a účinnému potrestání pachatele v návaznosti na dobu od spáchání trestného činu.

Podle stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2014 pod sp. zn. Tpjn 303/2014 se zkrácené přípravné řízení koná ve skutkově, právně a důkazně jednoduchých věcech a tomu by měla odpovídat i délka prověřování předcházející sdělení podezření. Podmínky zpravidla nebudou splněny, uplynula-li od počátku prověřování do sdělení podezření doba podstatně převyšující dva týdny a v takovém případě samosoudce návrh na potrestání odmítne. Současná praxe je v souladu s uvedeným stanoviskem a většina konaných zkrácených přípravných řízení je od počátku prověřování ukončena do jednoho měsíce.

Na základě tohoto se právní úprava daného ustanovení § 179b odst. 4 trestního řádu účinná do 31. 12. 2008, kdy lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení dvou týdnů počínala běžet od doby obdržení trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání jevila pro naplnění smyslu zkráceného přípravného řízení vhodnější. Stávající právní úprava nijak nelimitovala policejní orgán v tom do jaké doby od zahájení zkráceného přípravného řízení má podezření sdělit. Tímto byl dán značný prostor pro šetření a ke sdělení podezření docházelo až ve fázi, kdy byla veškerá šetření provedena, často až po několika měsících od přijetí trestního oznámení.

Lhůtu podle § 179b odst. 4 trestního řádu může státní zástupce s přihlédnutím k okolnostem případu prodloužit, nevyšší však o deset dnů a v případě sjednání dohody o vině a trestu nejvýše o třicet dnů.

Podle § 179c odst. 1 trestního řádu nerozhodne-li po skončení zkráceného přípravného řízení policejní orgán některým ze způsobů podle § 159a odst. 1 až 3 nebo 5 trestního řádu, předloží státnímu zástupci stručnou zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení, ve které uvede, jaký trestný čin je spatřován ve skutku, pro který je sděleno podezření, a jaké důkazy, jež lze provést před soudem, podezření odůvodňují. Ke zprávě policejní orgán připojí veškeré písemnosti a věci shromážděné v průběhu zkráceného přípravného řízení.³⁸

---

³⁸ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 195.

Státní zástupce, kterému byla zpráva předložena pak podle § 179c odst. 2 trestního řádu:

- *podá soudu návrh na potrestání, shledá-li, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud,*
- *podá soudu návrh na schválení dohody o vině a trestu, přičemž použije obdobně ustanovení § 175b trestního řádu,*
- *věc odloží, nejde-li ve věci o podezření z trestného činu,*
- *odevzdá věc příslušnému orgánu k projednání přestupku,*
- *odevzdá věc jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání,*
- *věc odloží, jestliže je trestní stíhání nepřipustné podle § 11 trestního řádu,*
- *věc odloží, rozhodl-li o schválení narovnání, přičemž použije obdobně ustanovení § 309 a následujících trestního řádu,*
- *věc podmíněně odloží podle § 179g trestního řádu,*
- *věc může odložit též, jestliže je trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2 trestního řádu, nebo*
- *opatřením vrátí věc policejnímu orgánu, je-li v rámci zkráceného přípravného řízení třeba provést další úkon.³⁹*

Neučiní-li státní zástupce žádné výše uvedené rozhodnutí nebo opatření předá věc policejnímu orgánu příslušnému k vyšetřování k zahájení trestního stíhání.

V případě zadržení podezřelého je konáno tzv. super rychlé zkrácené přípravné řízení, kdy může být pachatel odsouzen do tří dnů od svého zadržení. Policejní orgán může podezřelého zadržet na dobu až 48 hodin a poté (nebude-li propuštěn a nebude tedy řízení konáno ve výše uvedené 14denní lhůtě) může být předán soudu k okamžitému rozhodnutí. Ve lhůtě 48 hodin tedy musí policejní orgán podezřelého vyslechnout a obstarat potřebné důkazy a předat je státnímu zástupci. Ten ještě v této lhůtě musí u soudu podat návrh na potrestání. Soud má dalších 24 hodin od podání návrhu na potrestání (podezřelý stále zůstává zadržen) na to, aby o obviněném rozhodl. Musí tedy obviněného vyslechnout a rozhodnout o jeho případné vazbě. Zpravidla pak soud využije toho, že má obviněného k dispozici a že se jím stejně musí zabývat, k tomu, aby rozhodl nejen o vazbě, ale i o vině a případném trestu. Soud může opět rozhodnout trestním

---

³⁹ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy* [ÚZ 2017 č. 1187] Ostrava, 2017, s. 195-196.

příkazem nebo nařídít ve věci hlavní líčení, které se souhlasem obviněného a státního zástupce může konat okamžitě v uvedené 24hodinové lhůtě. U takového hlavního líčení obviněný musí mít obhájce. Toto „rychlé“ řízení se využívá např. u osob bez stálého bydliště, které jsou na pohybu nebo u cizinců, u nichž hrozí, že opustí území ČR. Pachatel trestného činu tedy může už tři dny po spáchání trestného činu být za své jednání ve vězení.⁴⁰

Na základě zpracované statistky z údajů získaných v informačním systému ETŘ (evidence trestního řízení) popsané v kapitole č. 7.2 této práce je zřejmá obliba zkráceného přípravného řízení u orgánu činných v trestním řízení a to s ohledem na poměr osob projednávaných ve zkráceném přípravném řízení k osobám vyšetřovaným v klasickém přípravném řízení. Na této oblibě nic nemění ani fakt, že policejní orgány jsou povinny konat zkrácené přípravné řízení vždy, pokud jsou splněny zákonné podmínky pro jeho konání. Jedním z důvodů bude zcela jistě skutečnost, že na rozdíl od standardního vyšetřování, na jehož konci je třeba obviněného seznámit s výsledky vyšetřování, umožnit prostudování vyšetřovacího spisu a podání návrhů na doplnění dokazování, je zkrácené přípravné řízení ukončeno podáním stručné zprávy o jeho výsledku.

---

⁴⁰ *Zkrácené přípravné řízení a zjednodušené řízení před soudem* [online]. 2018 [cit. 2018-01-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/zkracene-pripravne-rizeni-a-zjednodusene-rizeni-pred-soudem>>.

7 KAZUISTIKA A STATISTIKA ZPŮSOBŮ SKONČENÍ PROVĚŘOVÁNÍ

7.1 Přečin krádeže, nebezpečného vyhrožování a hanobení lidských ostatků

Pro názornou ilustraci důležitosti fáze trestního řízení, o které pojednává tato práce, byla zvolena událost, kterou autor od samotného oznámení až po předložení příslušnému státnímu zástupci jako vrchní inspektor v té době ještě obvodního oddělení Policie ČR zpracovával. V dané věci bylo konáno zkrácené přípravné řízení, na které navazovalo zjednodušené řízení před soudem. Uváděná jména osob jsou smyšlená.

Dne 21. 10. 2010 se na obvodní oddělení Policie ČR osobně dostavila paní Ivana, která dozorčí službu konajícímu policistovi ve stručnosti sdělila, že přichází učinit trestní oznámení směřující proti osobě jejího bývalého manžela pana Karla. Podstatou oznámení byla skutečnost, že navštívila hrob svého otce a při tomto zjistila poškození náhrobní desky a vniknutí do hrobu, ze kterého se ztratila urna s ostatky jejího otce. K uvedenému zjištění si vybavila rozhovor s bývalým manželem, který se uskutečnil asi jeden měsíc před oznámením, kdy s manželem řešila spory ohledně majetkového vypořádání po rozvodu a on mimo jiné prohlásil, že jestli chce ještě někdy vidět svého otce, tak by měla přistoupit na jeho návrhy. Tomuto nepřikládala žádnou důležitost, neboť její otec zemřel před více jak dvaceti lety.

Po prvotně zjištěných skutečnostech bylo zřejmé, že k události, resp. poškození hrobu a krádeži urny došlo před více jak čtyřmi týdny. Nebyl tedy důvod vyjet na místo události bezodkladně provádět zde nezbytné úkony a opatření. S oznamovatelkou byl po poučení o odpovědnosti za vědomé uvedení nepravdivých údajů sepsán protokol o trestním oznámení (vzor protokolu příloha č. II). Z obsahu trestního oznámení bylo patrné, že ve věci jde o trestný čin.

Ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Úkony byly zahájeny postupem podle § 158 odst. 3 trestního řádu, tj. sepsáním úředního záznamu o zahájení úkonů trestního řízení (vzor záznamu příloha č. III) a byla uvedena i právní kvalifikace podezření ze spáchání přečinů krádeže podle § 205 odst. 1, písm. b) trestního zákoníku, hanobení lidských ostatků podle § 359 odst. 2 trestního zákoníku a nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 trestního zákoníku.

Následně byla paní Ivana po patřičném poučení podle trestního řádu požádána o podání vysvětlení, o jehož obsahu byl sepsán úřední záznam ve smyslu § 158 odst. 6 trestního řádu (vzor protokolu příloha č. V). Osoba oznamovatelky byla zároveň osobou poškozenou, a tudíž byla poučena podle trestního řádu jako poškozená. Dále byla poučena o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných podle trestního řádu (vzor poučení příloha č. VII). V dané době ještě nebyl účinný zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů, kdy v současné době by byla oznamovatelka poučena i podle tohoto zákona (vzor poučení příloha č. VI). Oznamovatelka podala bližší vysvětlení k celé události, kdy bylo popsáno poškození hrobu, byla předběžně vyčíslena škoda poškozením hrobu a odcizením urny na částku nižší jak 5.000,- Kč, bylo popsáno jednání jejího bývalého manžela před samotným zjištěním krádeže urny, které dostatečně odůvodňovalo mimo jiné i podezření z nebezpečného vyhrožování. Vzhledem k tomu, že z podání vysvětlení oznamovatelky bylo zřejmé, že jí může hrozit újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, byla mimo jiné poučena o možnosti krátkodobé ochrany ve smyslu § 50 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Následně byl učiněn výjezd na místo události, kde bylo provedeno ohledání místa činu (§ 158 odst. 3, písm. d) trestního řádu) v rámci, kterého nebylo zjištěno žádných upotřebitelných stop. Samotné místo korespondovalo s podáním vysvětlení oznamovatelky, bylo zjištěno poškození náhrobní desky a prostor pro uložení urny s ostatky byl prázdný. O ohledání místa činu byl zpracován protokol, jehož přílohou byla fotodokumentace a náčrtek místa.

Zjištěné skutečnosti směřovaly k jedinému podezřelému panu Karlu, bývalému manželovi paní Ivany. Po provedených úkonech s oznamovatelkou a úkonech provedených na místě činu bylo provedeno šetření k osobě podezřelého, byla zjišťována jeho případná kriminální minulost, zaměstnání a další rozhodné skutečnosti.

Z podání vysvětlení a emocí oznamovatelky při oznámení bylo zjevné, že ve věci nejde o pouhou hmotnou škodu a vyhrožování, ale zejména o její vztah k otci a jeho památce. Ve světle tohoto bylo také jednou ze zásadních věcí vypátrání odcizené urny.

Pan Karel byl ještě v den oznámení události osobně navštíven a byla mu doručena výzva k podání vysvětlení ve smyslu § 158 odst. 7 trestního řádu (vzor výzvy příloha č. IV) ve věci oznámení bývalé manželky. Pan Karel na výzvu reagoval bezprostředně a uvedl, že nemá problém se dostavit případně ihned a tudíž bylo jeho spolupráce využito a byl mu dán prostor k věci podat vysvětlení okamžitě.

Po poučení podle trestního řádu jako osoba podávající vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu se pan Karel ke všem jednáním popsáním v oznámení doznal. Uvedl, že někdy před čtyřmi týdny, přesněji nevěděl, se rozhodl odcizit urnu s ostatky otce bývalé manželky. Účelem odcizení urny bylo donucení bývalé manželky k přistoupení na jím navrhované majetkové vyrovnání po rozvodu. Na hřbitov zajel v noční době, sebou měl krumpáč, kterým odpáčil přilepenou náhrobní desku a z prostoru pod deskou odcizil urnu s ostatky otce bývalé manželky. Urnu si uložil do přinesené igelitové tašky a odjel na jízdním kole několik kilometrů za město do lesa, kde urnu zakopal. Ačkoliv místo popsal, bylo zřejmé, že bez jeho spolupráce by urna nalezena nebyla. Sepsání úředního záznamu o podaném vysvětlení bylo přerušeno a bylo přistoupeno k prověrce na místě podle § 104e trestního řádu. Pan Karel v rámci prověrky ukázal trasu, kterou jel na jízdním kole a následně i místo, kde urnu v lese zakopal. Urna byla na místě označeném panem Karlem nalezena, přičemž místo bylo ohledáno. O ohledání byl zpracován protokol o ohledání místa činu, jehož přílohou byla fotodokumentace a náčrtek. Samotná urna byla zajištěna jako věcná stopa a později byla vrácena poškozené. Následně bylo pokračováno v sepisování podání vysvětlení pana Karla.

V dané věci byly splněny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení podle § 179a trestního řádu, které bylo ve věci následně konáno. Panu Karlu bylo sděleno podezření podle § 179b odst. 3 trestního řádu a v této fázi řízení již podezřelý přestal spolupracovat a svoji výpověď jako podezřelý odepřel.

Ve zkráceném přípravném řízení bylo pokračováno a nashromážděný spisový materiál byl společně se zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení podle § 179c odst. 1 trestního řádu předložen příslušnému státnímu zástupci.

Státní zástupce ve věci podal návrh na potrestání podezřelého podle § 179c odst. 2, písm. a) trestního řádu, neboť shledal, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud.

Následně bylo konáno zjednodušené řízení podle § 314b trestního řádu a příslušný samosoudce okresního soudu vydal trestní příkaz. Obviněný, kterým se pan Karel stal po podání návrhu na potrestání ze strany státního zástupce, byl pravomocně odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců. Výkon uloženého trestu byl podmíněně odložen a byla stanovena zkušební doba v trvání dvou let a šesti měsíců. Dále mu byla na dobu trestu uložena povinnost zdržet se styku s bývalou manželkou paní Ivanou a povinnost nahradit způsobenou škodu ve výši 3 000,- Kč.

Ačkoliv v dané věci bylo konáno zkrácené řízení jako zvláštní způsob trestního řízení, policejní orgán v tomto až na výjimky postupuje stejně jako před zahájením trestního stíhání, tak na tomto konkrétním případě je důležitost fáze trestního řízení, o které tato práce pojednává dostatečně ilustrován. Pokud by nebylo policejním orgánem využito sdílnosti a spolupráce pana Karla na počátku celého řízení a tento by již na počátku řízení svoji výpověď odepřel, případně uvedl nepravdu, odcizená urna by nikdy nalezena nebyla a jen velmi těžko, a zdali vůbec nedošlo by k jeho obvinění a spravedlivému potrestání. Je zjevné, že některé důkazy, které se neopatří v této fázi řízení již v pozdějších fázích nelze jakkoliv nahradit a policejní orgán pod dozorem státního zástupce tedy v trestním řízení hraje jednu ze zásadních rolí.

K celé věci je dále třeba uvést, že posouzení otázky zda prověrka výpovědi na místě před zahájením trestního stíhání byla v tomto případě neodkladným či neopakovatelným úkonem ve smyslu § 160 odst. 4 trestního řádu a zda tak je či naopak není použitelným důkazem, je procesní otázkou. Prověrka na místě jako jeden ze zvláštních způsobů dokazování je upravena v ustanovení § 104e trestního řádu. Koná se, je-li zapotřebí za osobní přítomnosti podezřelého, obviněného nebo svědka doplnit nebo upřesnit údaje důležité pro trestní řízení, které se vztahují k určitému místu. V tomto konkrétním případě byla splněna podmínka neodkladnosti, neboť pokud by prověrka na místě byla provedena až po zahájení trestního stíhání, tedy v případě konání zkráceného přípravného řízení po podání návrhu státního zástupce soudu na potrestání, mohl by podezřelý věc, která ho usvědčovala z trestné činnosti z místa odstranit a tím zmařit účel trestního řízení, kterým je mimo jiné i objasnění trestné činnosti. Nelze opomenout ani požadavek ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu na zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí orgánu činných v trestním řízení.

Pro úplnost je nutné uvést, že účelem trestního řízení není jenom spravedlivé potrestání pachatele, nýbrž i “fair“ proces, který je nevyhnutelnou podmínkou existence demokratického právního státu. Způsob opatřování důkazů proto nelze přizpůsobovat momentálnímu přesvědčení orgánů činných v trestním řízení o pachateli a vině, ale vždy je třeba striktně dbát předepsaných procesních pravidel, jakožto i jiného přípustného prostředku k získání důkazů.⁴¹

7.2 Statistika vybraných způsobů skončení prověřování

Z údajů získaných v informačním systému Policie ČR, evidence trestního řízení ETR ke způsobům ukončení trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání, byla shromažďována data k vybraným způsobům skončení prověřování v letech 2014 – 2016 v rámci Územních odborů Pardubického kraje. Území Pardubického kraje je tvořeno okresy Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Nejlidnatějším okresem tohoto kraje nacházejícím se ve východní části Čech je okres Pardubice, kde se také nachází krajské město Pardubice s počtem obyvatel pohybujícím se okolo 90 000.

Byla shromažďována data k následujícím způsobům ukončení trestních podnětů a oznámení:

- konání zkráceného přípravného řízení podle § 179a trestního řádu,
- odložení věci usnesením podle § 159a odst. 1 trestního řádu,
- odevzdání věci opatřením podle § 159a odst. 1, písm. a) trestního řádu,
- odevzdání věci opatřením podle § 159a odst. 1, písm. b) trestního řádu,
- odložení věci usnesením podle § 159a odst. 2 trestního řádu,
- odložení věci usnesením podle § 159a odst. 3 trestního řádu,
- odložení věci usnesením podle § 159a odst. 5 trestního řádu,
- zahájení trestního stíhání podle § 160 trestního řádu,
- jiný způsob ukončení - zde bylo zahrnuto ukončení věcí šetřených pouze podle § 158 odst. 1 trestního řádu bez zahájení úkonů trestního řízení, sloučení věci ke společnému řízení a postoupení věci podle místní a věcné příslušnosti jiné součásti Policie ČR tak, aby součty všech způsobů

---

⁴¹ Nález Ústavního soudu ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. II. ÚS 268/03

odpovídaly celkovému počtu trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání evidovaných danými Územními odbory Pardubického kraje.

Tab. č. 1 - Vybrané způsoby ukončení trestních oznámení a podnětů v roce 2014⁴²

2014										
ÚO	Počet TČ	ZPŘ	159a/1	159a/1a	159a/1b	159a/2	159a/3	159a/5	160	Jiný zp. ukončení
Pardubice	4020	629	350	157	1	69	21	1421	459	913
Chrudim	1723	377	208	69	2	38	34	393	182	420
Svitavy	1756	280	138	30	0	34	23	189	224	838
Ústí n. Orlicí	2434	402	313	81	0	46	77	415	270	830
Celkem	9933	1688	1009	337	3	187	155	2418	1135	3001

Tab. č. 2 - Vybrané způsoby ukončení trestních oznámení a podnětů v roce 2015⁴³

2015										
ÚO	Počet TČ	ZPŘ	159a/1	159a/1a	159a/1b	159a/2	159a/3	159a/5	160	Jiný zp. ukončení
Pardubice	3540	424	414	132	0	67	21	1043	467	972
Chrudim	1354	252	199	52	2	25	9	283	249	283
Svitavy	1328	180	87	26	1	27	15	129	256	607
Ústí n. Orlicí	1937	282	298	72	1	42	59	319	293	571
Celkem	8159	1138	998	282	4	161	104	1774	1265	2433

⁴² Zdroj autor, data z IS ETŘ Policie ČR.

⁴³ Zdroj autor, data z IS ETŘ Policie ČR.

Tab. č. 3 - Vybrané způsoby ukončení trestních oznámení a podnětů v roce 2016⁴⁴

ÚO	2016									
	Počet TČ	ZPŘ	159a/1	159a/1a	159a/1b	159a/2	159a/3	159a/5	160	Jiný zp. ukončení
Pardubice	2913	342	300	101	0	39	14	684	315	1118
Chrudim	1323	215	197	58	0	30	5	244	193	381
Svitavy	1264	240	79	24	0	33	17	81	222	568
Ústí n. Orlicí	1174	250	235	58	0	43	38	239	204	107
Celkem	6674	1047	811	241	0	145	74	1248	934	2174

Hypotéza, která byla vytyčena na počátku sběru dat, že je ve zkráceném přípravném řízení projednáno méně osob, než v klasickém vyšetřování, byla vyvrácena. Ve zkráceném přípravném řízení je projednáváno více osob než v klasickém vyšetřování a to ve všech čtyřech okresech i v průběhu celého sledovaného období let 2014-2016. Statistické závěry tak svědčí o oblibě zkráceného řízení u orgánů činných v trestním řízení.

Druhá stanovená hypotéza, že nejčastějším usnesením vydávaným policejním orgánem v rámci skončení trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání je usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 5 trestního řádu byla potvrzena. Nejvíce vydávaným usnesením policejního orgánu v rámci působnosti KŘP Pardubického kraje v rámci skončení trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání bylo v průběhu celého sledovaného období usnesení podle § 159a odst. 5 trestního řádu. Druhým nejčastějším vydávaným usnesením pak bylo usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 trestního řádu a třetím odložení věci podle § 159a odst. 1 trestního řádu.

⁴⁴ Zdroj autor, data z IS ETŘ Policie ČR.

Nashromážděná data korespondují s klesající kriminalitou v Česku,⁴⁵ která naposledy vzrostla v roce 2013, kdy se na tom svými důsledky podílela i amnestie, kterou vyhlásil před odchodem z funkce tehdejší prezident Václav Klaus. Více než polovinu pachatelů tvořili recidivisté. V roce 2014 bylo Územními odbory Policie ČR v Pardubickém kraji evidováno 9933 trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání, v následujícím roce 8159 a v roce 2016 celkem 6674 oznámení a jiných podnětů.

---

⁴⁵ *Ministerstvo vnitra České republiky - zprávy o bezpečnostní situaci na území ČR* [online]. 2018 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>>.

ZÁVĚR

Při tvorbě práce byla snaha splnit cíl, který byl dán na počátku zpracování tématu, tedy metodicky analyzovat problematiku postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání a zpracovat praktickou pomůcku pro začínající policisty.

Z důvodu řádného zpracování daného tématu postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání bylo nutno nastudovat několik zákonů včetně jejich komentářů, odbornou literaturu, rozhodnutí Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a článků publikovaných zainteresovanými osobami.

V průběhu zpracování práce a hlubšího studia odborné literatury bylo zjištěno, že každá z kapitol a podkapitol by sama o sobě mohla vydat na celé téma bakalářské práce. Pro tuto skutečnost bylo nutné jednotlivé úseky práce zúžit a výsledkem je tak přiblížení vybraných pojmů, právní úpravy, průběhu prověřování, zahájení úkonů trestního řízení, skončení prověřování a institutu zkráceného přípravného řízení jako zvláštní formy přípravného řízení s poukázáním na vybraná úskalí a postřehy z dosavadní policejní praxe autora.

Na příkladu z policejní praxe byla ilustrována důležitost fáze trestního řízení, o které práce pojednává. Je zjevné, že některé důkazy, které policejní orgán neopatří na počátku trestního řízení postupem před zahájením trestního stíhání, ve fázi přípravného řízení, nelze jakkoliv nahradit v pozdějších fázích trestního řízení. Z tohoto vyplývá, že policejní orgán pod dozorem státního zástupce hraje jednu ze zásadních rolí v trestním řízení.

Na základě statistických údajů získaných v informačním systému ETR – evidence trestního řízení v rámci Územních odborů Pardubického kraje ke způsobům ukončení trestních oznámení a jiných podnětů k zahájení trestního stíhání bylo dospěno k překvapivému poznání, kterým byla skutečnost, že ve zkráceném přípravném řízení je projednáváno více osob než v klasickém vyšetřování. Statistické závěry tak svědčí o oblibě zkráceného řízení u orgánů činných v trestním řízení.

Stávající právní úprava postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání obsažená v trestním řádu se jeví dostatečnou, přesto je ale nutné aby rekodifikační práce Komise pro nový trestní řád složené z odborníků z praxe jako jsou advokáti, státní zástupci, soudci, zástupci Policie ČR a odborníků z akademické sféry neustaly, a na

základě zastoupených různých názorů na trestní řízení a diskuse bylo dosaženo komplexní úpravy trestního práva procesního.

Úplným závěrem je třeba uvést, že policejní orgány zahájením úkonů trestního řízení vynakládají nemalé materiální, časové a personální prostředky a je žádoucí, aby se tak dělo pouze v případech, kdy tak činí k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Bohužel jsme v dnešní době často svědky trestních řízení, které jsou zahájeny na základě spekulativních oznámení podaných za účelem snadného získání informací nashromážděných policejním orgánem.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BLÁHOVÁ, I., *Rekodifikace trestního práva procesního v letech 1948-1950*, Praha: Auditorium, 2017, 256s. ISBN 978-80-87284-59-9.
2. CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. a kolektiv, *Trestní právo procesní*, 4. aktualizované a přepracované vydání, Praha: Linde, 2006, 871s. ISBN 80-7201-594-X.
3. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O., *Základy trestního práva procesního*, Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 161s. ISBN 978-807435-093-1.
4. FILÁK, A. a kolektiv, *Zákon o policii české republiky s komentářem*, 1. vydání, Praha: Police History, 2009, 285s. ISBN 978-80-86477-49-7.
5. FRYŠTÁK, M., *Dokazování v přípravném řízení*, 2. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2015, 392s. ISBN 978-80-210-7687-7.
6. JELÍNEK, J. a kolektiv, *Trestní právo procesní*, 1. vydání, Praha: Leges, 2010, 784s. ISBN 978-80-87212-30-1.
7. SCHELE, K. a kolektiv, *Vývoj trestního řízení*, 1. vydání, Brno: KEY Publishing s.r.o., 2012, 107s. ISBN 978-80-7418-139-9.
8. ŠÁMAL, P., *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*, dotisk, 1. vydání, Praha: CODEX Bohemia, 1999, 403s. ISBN 80-85963-89-2.
9. ŠÁMAL, P. a kolektiv, *Trestní řád*, 6. vydání, Praha: C.H.Beck, 2008, 3697s. ISBN 978-80-7400-043-0.
10. ŠÁMAL, P. a kolektiv, *Trestní zákoník*, 1. vydání, Praha: C.H.Beck, 2009, 3285s. ISBN 978-80-7400-109-3.
11. ZEMAN, P. a kolektiv, *Zkrácené formy trestního řízení – možnosti a limity*, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2013, 185s. ISBN 978-80-7338-133-2.

Elektronické zdroje

1. *Zkrácené přípravné řízení a zjednodušené řízení před soudem* [online]. 2018 [cit. 2018-01-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/zkracene-pripravne-rizeni-a-zjednodusene-rizeni-pred-soudem>>.
2. *Ministerstvo vnitra České republiky - zprávy o bezpečnostní situaci na území ČR* [online]. 2018 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>>.
3. *Úřad vlády České republiky – informace k rekodifikaci trestního řádu* [online]. 2018 [cit. 2018-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/informace-k-rekodifikaci-trestniho-radu--149685/>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Trestní předpisy [ÚZ 2017 č. 1187]* Ostrava: Sagit, 2017. 464 s. ISBN:978-80-7488-219-7.
2. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). *Trestní předpisy [ÚZ 2017 č. 1187]* Ostrava: Sagit, 2017. 464 s. ISBN:978-80-7488-219-7.
3. ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2018 [cit.2018-01-06]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2#f1471507>>.
4. ČESKO. POLICIE ČR. Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013 o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení ze dne 28. 05. 2013, ve znění pozdějších změn. [online]. 2018 [cit.2018-01-06]. Dostupné z interní sítě Policie ČR intranet: WWW <<http://esiar.pcr.cz/kniha/siar/>>.

5. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2018 [cit.2018-01-03]. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#f3877986>>.
6. ČESKO. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Sbíрка výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství pořadové č. 1/2012 ze dne 2. 2. 2012. Dostupné z WWW:<<http://www.nsz.cz/index.php/cs/udaje-o-cinnosti-a-statisticke-udaje/rozhodovaci-a-metodicka-innost-nsz/vykladova-stanoviska/339>>.
7. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 25. 09. 2014, sp. zn. Tpjn 303/2014. [ASPI ID: JUD279393CZ].
8. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu ze dne 3. 11. 2004, sp. zn. II. ÚS 268/03. [ASPI ID: JUD33129CZ].

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- databáze interního informačního systému Policie ČR evidence trestního řízení (ETR)

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tab. č. 1 - Vybrané způsoby ukončení trestních oznámení a podnětů v roce 2014... 44

Tab. č. 2 - Vybrané způsoby ukončení trestních oznámení a podnětů v roce 2015... 44

Tab. č. 3 - Vybrané způsoby ukončení trestních oznámení a podnětů v roce 2016... 45

PŘÍLOHY

Příloha č. I: Grafické znázornění vybraných způsobů ukončení trestních podnětů a oznámení v rámci Územních odborů Pardubického kraje 2014 – 2016

Příloha č. II: Formulář ETŘ Protokol o trestním oznámení

Příloha č. III: Formulář ETŘ Záznam o zahájení úkonů trestního řízení § 158/3 tr. ř.

Příloha č. IV: Formulář ETŘ Výzva k podání vysvětlení podle § 158/7 tr. ř.

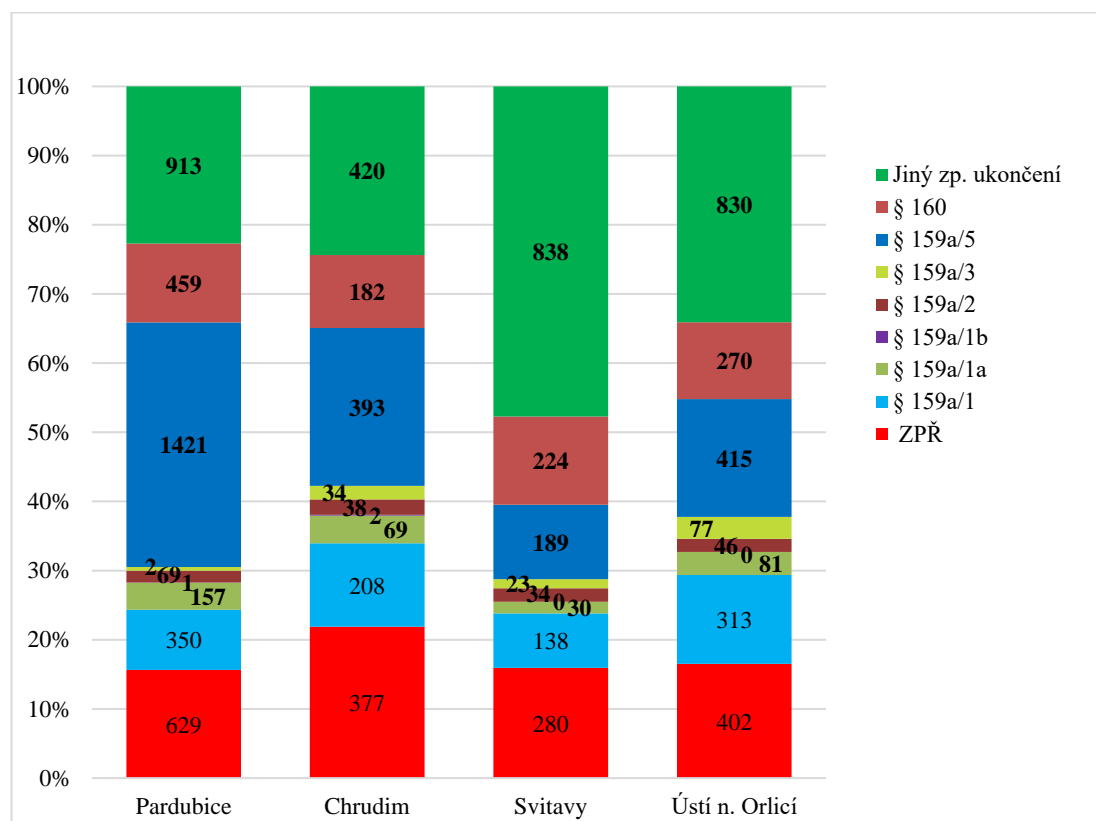
Příloha č. V: Formulář ETŘ Úřední záznam o podaném vysvětlení § 158/6 tr. ř.

Příloha č. VI: Formulář ETŘ Poučení poškozeného v trestním řízení – oběť

Příloha č. VII: Formulář ETŘ Poučení o poskytování informací o tr. řízení a osobách

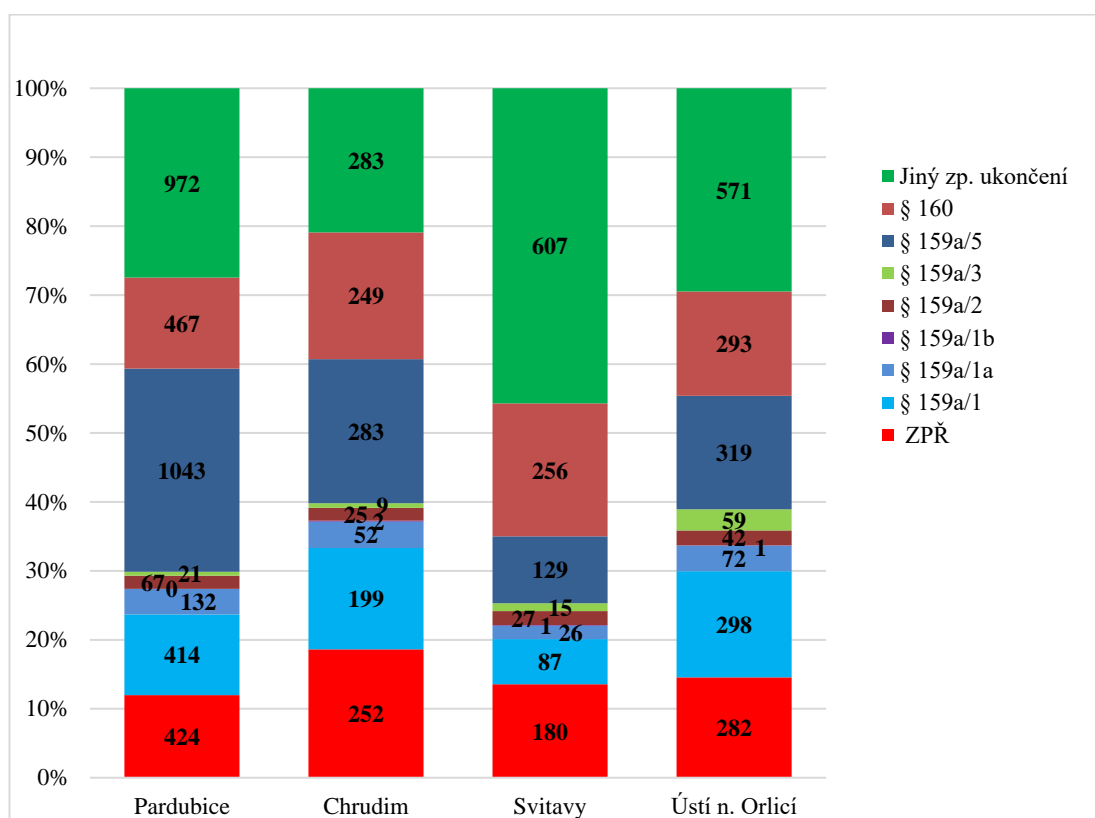
Příloha č. I: Grafické znázornění vybraných způsobů ukončení trestních podnětů a oznámení v rámci Územních odborů Pardubického kraje v letech 2014 – 2016

Vybrané způsoby ukončení trestních podnětů a oznámení v roce 2014

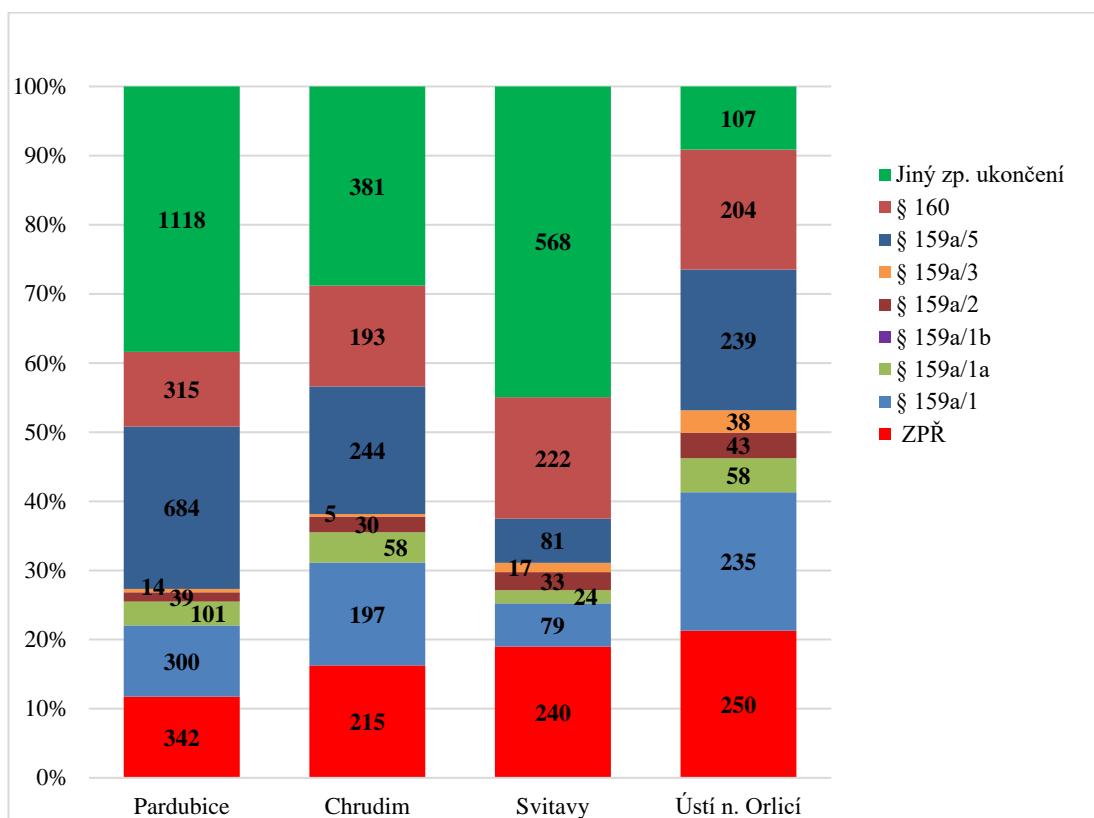
Zdroj: autor, data z IS PČR – ETR (Evidence trestního řízení)

Vybrané způsoby ukončení trestních podnětů a oznámení v roce 2015

Zdroj: autor, data z IS PČR – ETR (Evidence trestního řízení)

Vybrané způsoby ukončení trestních podnětů a oznámení v roce 2016

Zdroj: autor, data z IS PČR – ETR (Evidence trestního řízení)

Vysvětlivky k uvedeným grafům:

TČ – Trestní oznámení a jiné podněty k zahájení trestního stíhání

ZPŘ – Zkrácené přípravné řízení podle § 179a tr. řádu

§ 159a/1 – Odložení věci usnesením podle § 159a odst. 1 tr. řádu

§ 159a/1a – Odevzdání věci opatřením podle § 159a/1a) tr. řádu

§ 159a/1b – Odevzdání věci opatřením podle § 159a/1b) tr. řádu

§ 159a/2 – Odložení věci usnesením podle § 159a/2 tr. řádu

§ 159a/3 – Odložení věci usnesením podle § 159a/3 tr. řádu

§ 159a/5 – Odložení věci usnesením podle § 159a/5 tr. řádu

§ 160 – Zahájeno trestní stíhání podle § 160 tr. řádu

Jiný zp. ukončení – ukončení věcí šetřených pouze podle § 158/1 trestního řádu (bez zahájení úkonů tr. řízení), sloučení věci ke společnému řízení, postoupení věci podle místní a věcné příslušnosti jiné součásti PČR.

Příloha č. II: Formulář ETŘ Protokol o trestním oznámení

Označení policejního orgánu

.....

Č. j. Místo a datum

Protokol o trestním oznámení

Na ..... dne ..... v ..... hodin oznámil(a)

jméno, příjmení:

jméno, příjmení(rodné):

datum narození:

místo narození:

Trvalé bydliště:

tel.:

Současné bydliště:

tel.:

Adresa pro účely doručování:

tel.:

Adresa zaměstnavatele:

Místo zaměstnání:

Postavení v zaměstnání:

Průkaz totožnosti: stav:

K věci:

Výslech oznamovatele(ky) započat dne ..... v ..... hod., místo (kde):

Poučení:

Podle § 158 odst. 2 tr. řádu vás upozorňuji na odpovědnost za uvedení vědomě nepravdivých údajů, zejména na trestný čin křivé obvinění podle § 345 tr. zákoníku, pomluva podle § 184 tr. zákoníku, poškozování cizích práv podle § 181 tr. zákoníku, nadřizování podle § 366 trestního zákoníku a přešupek křivé vysvětlení podle § 47a odstavce 1 zákona číslo 200/1990 Sb.

Podle § 100 odst. 2 tr. řádu máte právo odepřít výpověď, jestliže byste způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmy byste právem pocítoval jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 tr. řádu odepřít výpověď nemůže ten, kdo má stran trestného činu, jehož se výpověď týká, oznamovací povinnost podle trestního zákona.

Podle § 2 odst. 14 tr. řádu máte právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém prohlásíte, že jej ovládáte.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu, jste-li poškozeným, máte právo žádat o vedení údajů o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a Probační a mediální služba, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 tr. řádu máte právo žádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým budete v trestním spisu veden, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že Vám nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědectví zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Po skončení výslechu vám bude protokol předložen k přečtení, nebo, požádáte-li o to, bude vám přečten. Máte právo žádat o jeho doplnění, provedení oprav či změn, aby byl v souladu s Vaší výpovědí.

Pokud o to požádáte, budete do jednoho měsíce vyrozuměn o provedených opatřeních.

Vyjádření oznamovatele:

Žádost podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu **podávám - nepodávám *)**.

Žádám - Nežádám *) abych byl(a) vyrozuměn o učiněných opatřeních.

To je vše co jsem chtěl k věci uvést, text protokolu o trestním oznámení mi byl hlasitě diktován a souhlasí s tím, co jsem uvedl, po skončení zápisu jsem měl možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne ..... v ..... hodin.

Za policejní orgán
oznámení přijal:

Oznamovatel:

**Příloha č. III: Formulář ETR Záznam o zahájení úkonů trestního řízení
§ 158/3 tr. ř.**

Označení policejního orgánu

.....

Č. j. Místo a datum

Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Dozorující státní zastupitelství:

Podle § 158 odstavec 3 trestního řádu byly dne.....na základě oznámení (podnětu)..... zahájeny úkony trestního řízení ve věci ....., neboť na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že v době od ..... do .....

mohl být (kým, je-li znám):

spáchán (kde-místo):

trestný čin (pojmenování a pokud lze stanovit právní kvalifikace):

tím, že (skutkové okolnosti):

čímž měla být poškozenému:

způsobena škoda (jiný následek):

Podpisová doložka policejního orgánu

Příloha č. IV: Formulář ETR Výzva k podání vysvětlení podle § 158/7 tr. ř.

Označení policejního orgánu

..... Místo a datum

Č. j.

Výzva k podání vysvětlení podle § 158 odst. 7 trestního řádu

Dostavte se dne ..... v ..... hodin

(kam):

k podání vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu. S sebou si vezměte občanský (nebo jiný jej nahrazující) průkaz a toto předvolání.

Předmětem podání vysvětlení je:

Poučení:

Je Vaší zákonnou povinností dostavit se na výzvu k podání vysvětlení (§ 158/7 tr. řádu).

Nedostavíte-li se bez dostatečné omluvy, může být nařízeno Vaše předvedení nebo Vám může být uložena pořádková pokuta do 50.000,- Kč; příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě může být přenechán ke kázeňskému potrestání (§ 66 tr. řádu).

Podle § 158 odst. 5 tr. řádu máte při podání vysvětlení právo na právní pomoc advokáta.

Jste-li zaměstnán(a), oznamte zaměstnavateli, že jste předvolán(a) a požádejte, aby Vám byla umožněna změna pracovní doby, abyste mohl(a) povinnost podat vysvětlení splnit mimo pracovní dobu, dovolují-li to provozní poměry. Pokud nelze tuto povinnost splnit mimo pracovní dobu, zaměstnavatel Vám poskytne pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu. Náhrada mzdy nebo platu od zaměstnavatele Vám v tomto případě nepřísluší, není-li dohodnuto jinak.

Přineste s sebou toto předvolání a svůj občanský průkaz nebo jiný doklad totožnosti a průkazku zdravotní pojišťovny. Budete-li žádat náhradu nutných výdajů (vč. náhrady prokázaného ušlého výdělku), spojených s Vaším dostavením, zařídte se podle poučení na druhé straně předvolání.

V případě, že jste osobou s omezenou schopností pohybu, orientace či komunikace, dovolujeme si Vás požádat o sdělení této skutečnosti (např. telefonicky, e-mailem, datovou schránkou, atd.) ve lhůtě 3 dnů ode dne doručení tohoto předvolání. Důvodem námi požadovaného sdělení je zajištění vyššího komfortu zdravotně handicapovaným osobám.

Podle § 51a odst. 1 tr. řádu jste-li poškozeným, který je

a) zvláště zranitelnou obětí podle zákona o obětech,

b) kterému byla způsobena úmyslným trestným činem těžká újma na zdraví,

c) který je pozůstalým po oběti, které byla trestným činem způsobena smrt,

a osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků na uhrazení nákladů vzniklých přibráním zmocněnce, rozhodne na Váš návrh předseda senátu soudu, který koná řízení v prvním stupni, a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně nebo za sníženou odměnu.

Podle § 51a odst. 2 tr. řádu má poškozený mladší 18 let vždy nárok na bezplatné zastupování zmocněncem, nejde-li o trestný čin zanedbání povinné výživy (§196 tr. zákoníku).

Podle § 51a odst. 3 tr. řádu návrh na rozhodnutí podle odst. 1 podává poškozený v přípravném řízení prostřednictvím státního zástupce a v řízení před soudem příslušnému soudu, který věc projednává.

Pokud se nebudete moci ve stanoveném termínu dostavit, bezodkladně to oznamte na telefonní číslo :

Určení výše svědečného

Osobě podávající vysvětlení vyplatte
na bankovní účet č. .... / ..... (kód banky)*
na adresu *) .....
v hotovosti *)

Jízdné ..... Kč
Stravné za ..... hodin ..... Kč
Nocležné ..... Kč
Náhrada prokázaného ušlého výdělku podle potvrzení zaměstnance/OSVČ *)
Za ..... hodin při prům. hrubém výdělku ..... Kč/hod., celkem ..... Kč

..... Souhlasím s výše uvedenými údaji: .....
policejní orgán datum a podpis osoby podávající vysvětlení

Pro záznamy účtárny útvaru Policie České republiky:
odečtená sražená daň dle zák. č. 586/1992 Sb. .... Kč
sražené zdravotní pojištění dle zák. č. 592/1992 Sb. .... Kč

K výplatě ..... Kč

Potvrzují přijetí částky: .....
datum a podpis svědka

* nehodící se škrtněte Nepravdivé údaje jsou trestné

Podání vysvětlení ukončeno v ..... hodin.

Poučení:

I. Jako osoba podávající vysvětlení máte nárok na náhradu nutných výdajů (cestovních náhrad) a náhradu prokázaného ušlého výdělku. Nárok zaniká, neuplatníte-li jej nejpozději do tří dnů po svém výsledku nebo po tom, co Vám bylo sděleno, že k podání vysvětlení nedojde. Nárok nemá ten, kdo byl vyzván k dostavení se pro své protiprávní jednání.

II. Jste-li v pracovním poměru nebo poměru obdobném pracovnímu poměru a budete žádat náhradu ušlého výdělku za dobu účasti u úkonu, dejte si potvrdit u svého zaměstnavatele údaje uvedené v rubrice „Potvrzení zaměstnavatele“.

Potvrzení zaměstnavatele

Potvrzují, že předvolaný

Má hrubý průměrný hodinový výdělek ..... Kč.
Jeho pracovní doba je od ..... do ..... hodin včetně neplacené přestávky v práci na jídlo a oddech v trvání ..... minut na pracovišti .....
(název místa pracoviště – obce)
Předvolaný je pojištěncem zdravotní pojišťovny – kód ..... název .....
..... a bude/nebude *) za něj odvedeno za den účasti u policejního orgánu zdravotní pojištění alespoň z minimálního vyměřovacího základu ve smyslu § 3 odst. 5 zák. č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Bylo mu poskytnuto

- a) volno bez náhrady mzdy *)
- b) volno s náhradou mzdy. *)

.....
razítko zaměstnavatele a podpis oprávněné osoby

* nehodící se škrtněte Nepravdivé údaje jsou trestné

III. Nejste-li v pracovním poměru dle bodu II., ale jste osobou samostatně výdělečně činnou a budete žádat náhradu na ztrátu na výdělku, bude Vám přiznána rozhodnutím policejního orgánu. K tomuto účelu musíte předložit poslední platební výměr orgánu vykonávajícího správu daně, jenž předcházet dni, za který budete nárok uplatňovat. Pokud nelze výši ztráty na výdělku tímto způsobem prokázat, přísluší náhradu za ztrátu

na výdělků za hodinu v částce odpovídající výši minimální mzdy za hodinu podle nařízení vlády o minimální mzdě, nejvýše však osminásobek této částky za jeden den.

- IV. K cestě k úkonu použijte hromadný dopravní prostředek, tj. autobus, vlak, případně místní hromadnou dopravu. Budete-li žádat náhradu jízdného, přineste s sebou k jednání soudu všechny použité jízdenky. V případě použití místní hromadné dopravy v místě sídla policejního orgánu, ke kterému jste předvolán, Vám bude poskytnuta i bez předložení použité jízdenky náhrada jízdních výdajů ve výši odpovídající ceně jízdného platné v den, na který jste byl předvolán. Pokud z vážných důvodů nemůžete pro cestu použít hromadného dopravního prostředku, sdělte to policejnímu orgánu. Policejní orgán může určit použití i jiného způsobu dopravy. Použijete-li se souhlasem silniční motorové vozidlo, bude Vám poskytnuta náhrada jízdních výdajů ve výši odpovídající ceně jízdného za určený hromadný dopravní prostředek. Pokud Vás policejní orgán požádá o použití motorového vozidla, je nutno předložit technický průkaz tohoto vozidla (velký), příp. i aktuální doklad o nákupu pohonných hmot, jejich ceně a oznámit i přesný počet ujetých kilometrů.
- V. Na základě ustanovení § 38g odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, je daňové přiznání povinen podat poplatník, který měl souběžně v kalendářním měsíci více příjmů ze závislé činnosti dle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Potvrzení o zdanitelných příjmech za svědečné Vám vystaví mzdová účtárna, která vyplatila svědečné.
- VI. Do objektu Policie ČR je zakázáno vnášet zbraně, střelivo a další nebezpečné předměty všeho druhu. Zakaz se netýká příslušníků policie, vězeňské a justiční stráže, plnicích služební úkony.

Za policejní orgán:

Příloha č. V: Formulář ETŘ Úřední záznam o podaném vysvětlení § 158/6 tr. ř.

Označení policejního orgánu

.....
Č. j.

Místo a datum

Úřední záznam

o podaném vysvětlení podle § 158 odstavce 6 trestního řádu

Dne ..... v ..... hodin .....

jméno, příjmení:

jméno, příjmení(dřívější):

datum narození:

místo narození:

státní příslušnost:

Trvalé bydliště:

tel.:

Současné bydliště:

tel.:

Adresa pro účely doručování:

tel.:

Poměr k věci:

Průkaz totožnosti:

Věc, již se vysvětlení týká:

Poučení:

Podle § 158 odst. 3 tr. řádu k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení.

Podle § 158 odst. 6 tr. řádu o obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede (§ 211 odst. 6 trestního řádu).

Podle § 158 odst. 8 tr. řádu nesmí být vysvětlení požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

Podle § 124 trestního zákoníku se za státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti považuje mlčenlivost, která je uložena nebo uznána jiným právním předpisem. Za státem uznanou povinnost mlčenlivosti se podle trestního zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen jiným právním předpisem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě jiného právního předpisu.

Podle § 158 odst. 8 tr. řádu osoba podávající vysvětlení, s výjimkou podezřelého, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet,

a současně se upozorňuje na trestní odpovědnost za uvedení vědomě nepravdivých údajů (křivé obvinění dle § 345 trestního zákoníku, pomluvy dle § 184 trestního zákoníku, poškození cizích práv dle § 181 trestního zákoníku a nadržování dle § 366 trestního zákoníku);

osobě podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, která před orgánem činným v trestním řízení úmyslně uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí, lze podle ustanovení § 47a odst. 1, odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb. uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.

Podle § 100 odst. 2 tr. řádu je osoba podávající vysvětlení oprávněna odepřít výpověď, pokud by svojí výpovědí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu, partneru nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 tr. řádu odepřít výpověď osoba podávající vysvětlení nemůže, má-li stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 tr. zákoníku. Neoprávněné odepření výpovědi je podle § 66 tr. řádu možné postihnout pořádkovou pokutou až do výše 50 000,-Kč.

Podle § 99 odst. 1 tr. řádu nesmí být požadováno vysvětlení o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem, jež je osoba podávající vysvětlení povinna zachovat v tajnosti, ledaže byla této povinnosti příslušným orgánem zproštěna; zproštění lze odepřít jen tehdy, jestliže by výpověď způsobila státu vážnou škodu.

Podle § 103 tr. řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 tr. řádu a § 95 odst. 2 tr. řádu může být dovoleno, aby osoba podávající vysvětlení, dříve než dá odpověď, nahlédla do písemných poznámek, které musí vyslyšajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí. Při předložení záznamu k přečtení má právo žádat jeho doplnění či opravy, aby byl v souladu s podaným vysvětlením.

Podle § 158 odst. 5 tr. řádu při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Je-li vysvětlení požadováno od nezletilého, je třeba předem vyzoomět jeho zákonného zástupce; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyzoomění o něm zajistit.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu jsou na žádost svědka a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení a Probační a mediační služba, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 55 odst. 2 tr. řádu má osoba podávající vysvětlení právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým bude v trestním spisu vedena, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že jí nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědectví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Podle § 2 odst. 14 tr. řádu má osoba podávající vysvětlení právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásí, že jej ovládá.

V případě seznámení se s utajovanými informacemi chráněnými zvláštním zákonem má povinnost zachovávat o nich mlčenlivost a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, dodržovat ostatní povinnosti stanovené zvláštním zákonem (zák. č. 412/2005 Sb. a související předpisy). Nesplnění této povinnosti může zakládat trestní odpovědnost podle § 317 a § 318 tr. zákoníku.

Podle § 66 odst. 1 tr. řádu, kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 158 odst. 10 tr. řádu má osoba, která se dostavila k podání vysvětlení, právo na náhradu nutných výdajů podle zvláštního právního předpisu upravujícího cestovní náhrady a prokázaný ušlý výdělek. Nárok se nevztahuje na toho, kdo byl vyzván k vysvětlení pro své protiprávní jednání. Podle § 104 tr. řádu nárok zaniká, neuplatní-li jej do tří dnů po svém výslechu nebo poté, co bylo sděleno, že k výslechu nedojde. .

Podle § 158 odst. 2 tr. řádu, pokud jako oznamovatel o to požádáte, budete do 1 měsíce od oznámení vyzooměn o učiněných opatřeních.

Po zákonném poučení osoba podala toto vysvětlení k věci:

Policejní orgán:

Osoba podávající
vysvětlení:

Příloha č. VI: Formulář ETŘ Poučení poškozeného v trestním řízení – oběť

Označení policejního orgánu

.....

Č. j.

Místo a datum

Poučení poškozeného - oběti trestného činu v trestním řízení

V trestní věci

proti .....

pro .....

podle ..... trestního zákoníku

Poučení poškozeného podle zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů

Podle § 43 odst. 1 tr. řádu ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma, nebo na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů, činit si výpisky a poznámky a na svoje náklady pořizovat kopie spisů a jejich částí (§ 65 odst. 1 tr. řádu), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit.

Podle § 43 odst. 2 tr. řádu se za poškozeného nepovažuje ten, kdo se sice cítí být trestným činem morálně nebo jinak poškozen, avšak vzniklá újma není způsobena zaviněním pachatele nebo její vznik není v příčinné souvislosti s trestným činem.

Podle § 43 odst. 3 tr. řádu jste jako poškozený oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2); je-li sjednána dohoda o vině a trestu, je třeba návrh učinit nejpozději při prvním jednání o takové dohodě (§ 175a odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatňuje nebo z jakých důvodů a v jakém rozsahu se uplatňuje nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Důvod a výši škody, nemajetkové újmy nebo bezdůvodného obohacení jste povinen doložit. Podle § 44 odst. 3 tr. řádu návrh nelze podat, bylo-li o nároku již rozhodnuto v občanskoprávním nebo jiném příslušném řízení.

Podle § 43 odst. 4 tr. řádu jste-li obětí trestného činu podle zákona o obětech (§ 22 zákona o obětech trestných činů), máte právo v kterémkoliv stádiu trestního řízení učinit prohlášení o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na Váš dosavadní život. Prohlášení lze učinit i písemně.

Podle § 43 odst. 5 tr. řádu se můžete výslovným prohlášením sděleným orgánu činnému v trestním řízení vzdát procesních práv, které Vám tento zákon jako poškozenému přiznává.

Podle § 44 odst. 1 tr. řádu oprávnění poškozeného nemůže vykonávat ten, kdo je v trestním řízení stíhán jako spoluobviněný.

Podle § 44 odst. 2 tr. řádu je-li počet poškozených mimořádně vysoký a jednotlivým výkonem jejich práv by mohl být ohrožen rychlý průběh trestního stíhání, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce, že poškození mohou svá práva v trestním řízení uplatňovat pouze prostřednictvím společného zmocněnce, kterého si zvolí. Jestliže by celkový počet zvolených zmocněnců vzrostl na více než šest a poškození se mezi sebou o výběru nedohodnou, provede výběr s přihlédnutím k zájmům poškozených soud. Společný zmocněnec vykonává práva poškozených, které zastupuje, včetně uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení.

Podle § 45 odst. 1 tr. řádu je-li poškozená osoba zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo je-li její způsobilost k právním úkonům omezena, vykonává práva poškozeného její zákonný zástupce. Jde-li o uplatnění nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení (§ 43 odst. 3 tr. řádu), přecházejí práva, která tento zákon přiznává poškozenému, i na jeho právního nástupce.

Podle § 45 odst. 2 tr. řádu v případech, kdy nemůže zákonný zástupce poškozeného vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ustanoví k výkonu práv opatrovníka.

Podle § 45a tr. řádu se poškozenému veškeré písemnosti doručují na adresu, kterou uvede. Má-li zmocněnce, doručuje se pouze jemu, to neplatí, pokud se poškozenému zasílá výzva, aby osobně něco vykonal.

Podle § 46 trestního řádu, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může dojít k sjednání dohody o vině a trestu a v takovémto případě může poškozený uplatnit nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení nejpozději při prvním jednání o takové dohodě.

Podle § 47 odst. 1 tr. řádu, byla-li poškozenému způsobena trestným činem škoda nebo nemajetková újma, nebo získal-li obviněný takovým trestným činem na jeho úkor bezdůvodné obohacení, lze nárok až do pravděpodobné výše škody nebo nemajetkové újmy nebo až do pravděpodobného rozsahu bezdůvodného obohacení zajistit na majetku obviněného. Zajišťovat nelze nárok, který nelze v trestním řízení uplatnit. K zajištění nelze užít majetek, který je podle zvláštního právního předpisu vyloučen z výkonu rozhodnutí o zajištění.

Podle § 47 odst. 2 tr. řádu, o zajištění podle odst. 1 rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo poškozeného, v přípravném řízení státní zástupce na návrh poškozeného. V přípravném řízení může státní zástupce nárok zajistit i bez návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana jeho zájmů, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení. Podle § 47 odst. 3 tr. řádu, pokud je poškozenému známo, že obviněný je vlastníkem nemovitosti nebo má některou movitou věc umístěnou mimo jeho trvalého nebo jiného pobytu, uvede podle možnosti již v návrhu na zajištění svého nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, kde taková věc je.

Podle § 50 odstavce 1 tr. řádu se může poškozený dát zastupovat zmocněncem, kterým může být i právnická osoba. Zmocněnec poškozeného může být současně důvěrníkem podle zákona o obětech trestných činů.

Podle § 50 odst. 2 tr. řádu je-li zmocněnec poškozeného fyzická osoba, nesmí jím být osoba, která je zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena; při hlavním líčení a veřejném zasedání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

Podle § 51 odst. 1 tr. řádu je zmocněnec poškozeného oprávněn činit za poškozeného návrhy a podávat za něj žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit poškozený.

Podle § 51 odst. 2 tr. řádu je zmocněnec poškozeného oprávněn být již od zahájení trestního stíhání při vyšetřovacích úkonech, jimiž se mají objasnit skutečnosti důležité pro uplatnění práv osob, které zastupuje, a jejichž výsledek může být použit jako důkaz v řízení před soudem, ledaže by přítomností zmocněnce mohl být zmařen účel trestního řízení nebo nelze provedení úkonu odložit a vyrozumění o něm zajistit. Může obviněnému i jiným vyslychaným osobám klást otázky, avšak teprve tehdy, až policejní orgán výslech skončí a udělí mu k tomu slovo. Námitky proti způsobu provádění úkonu může vznášet kdykoliv v jeho průběhu.

Podle § 51a odst. 1 tr. řádu osvědčí-li poškozený, který je

- a) zvláště zranitelnou obětí podle zákona o obětech,
  - b) kterému byla způsobena úmyslným trestným činem těžká újma na zdraví,
  - c) který je pozůstalým po oběti, které byla trestným činem způsobena smrt,
- že nemá dostatek prostředků na uhrazení nákladů vzniklých přibráním zmocněnce, rozhodne na jeho návrh předseda senátu soudu, který koná řízení v prvním stupni, a v přípravném řízení soudce, že má nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně nebo za sníženou odměnu.

Podle § 51a odst. 2 tr. řádu má poškozený mladší 18 let vždy nárok na bezplatné zastupování zmocněncem, nejde-li o trestný čin zanedbání povinné výživy (§196 tr. zákoníku).

Podle § 51a odst. 3 tr. řádu návrh na rozhodnutí podle odst. 1 podává poškozený v přípravném řízení prostřednictvím státního zástupce a v řízení před soudem příslušnému soudu, který věc projednává.

Podle § 51a odst. 4 tr. řádu pokud si poškozený sám zmocněnce nezvolí, za podmínek uvedených v odst. 1a 2, je mu předsedou senátu nebo soudcem ustanoven advokát.

Poškozený, který má nárok na ustanovení zmocněnce, může podle § 151a odst. 1 tr. řádu žádat, aby předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce rozhodl o tom, že stát ponese náklady na znalecký

posudek, který poškozený vyžádá. Žádosti nelze vyhovět, jestliže takový důkaz není pro objasnění věci zřejmě potřebný nebo stejný úkon k prokázání téže skutečnosti již vyžádal orgán činný v trestním řízení.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. řádu jsou na žádost poškozeného, oběti (§ 16 zákona o obětech trestných činů) a dalších osob vyjmenovaných zákonem vedeny údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o osobních, rodinných a majetkových poměrech tak, aby se s nimi mohli seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení, policisté a Probační a mediační služba, není-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Podle § 65 tr. řádu má poškozený právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování, údajů osob podle § 55 odst. 1 písmene c) a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2 tr. řádu, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. V přípravném řízení může státní zástupce nebo policejní orgán právo nahlédnout do spisů a spolu s tím ostatní práva uvedená v § 65 odstavci 1 tr. řádu ze závažných důvodů odepřít. Závažnost důvodů, ze kterých tato práva odepřel policejní orgán, je na žádost osoby, jíž se odepření týká, státní zástupce povinen urychleně přezkoumat.

Podle § 154 odst. 1 tr. řádu byl-li poškozenému alespoň částečně přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, je odsouzený, jemuž byla povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení uložena, povinen nahradit poškozenému též náklady potřebné k účelnému uplatnění tohoto nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.

Podle § 154 odst. 2 tr. řádu v případě, že poškozenému nebyl přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení ani zčásti, uloží soud na návrh poškozeného odsouzenému uhradit náklady související s účastí poškozeného v trestním řízení.

Podle § 157a odst. 1 tr. řádu má poškozený právo kdykoliv v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu. Tato žádost není vázána lhůtou. O výsledku přezkoumání musí být žadatel vyrozuměn.

Podle § 160 odst. 2 tr. řádu může poškozený, jehož pobyt nebo sídlo jsou známé, požádat o opis usnesení o zahájení trestního stíhání.

Podle § 166 odst. 1 tr. řádu podá-li poškozený návrh podle § 43 odst. 3 tr. řádu, je mu umožněno po skončení vyšetřování prostudovat spisy a učinit návrhy na doplnění vyšetřování.

Poučení oběti trestného činu podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (ZOTČ)

Podle § 3 odst. 1 ZOTČ každou osobu, která se cítí být obětí spáchaného trestného činu, je třeba považovat za oběť, nevyjde-li najevo opak.

Podle § 3 odst. 4 ZOTČ jsou Policie ČR, orgány činné v trestním řízení a subjekty zapsané v registru poskytovatelů povinny srozumitelným způsobem informovat oběť o jejích právech a umožnit jí jejich plné uplatnění. Na žádost oběti jsou tak povinny učinit i opakovaně.

Podle § 7 ZOTČ má oběť právo na přístup k informacím v zákonem stanoveném rozsahu ve věci, v níž se stala obětí trestného činu.

Podle § 11 odst. 1 ZOTČ na žádost oběti jí poskytne příslušný orgán činný v trestním řízení pravomocné rozhodnutí, kterým se řízení končí, nebo informace o stavu trestního řízení, pokud tato informace nemůže ohrozit účel trestního stíhání.

Podle § 11 odst. 3 ZOTČ může oběť podat žádost o poskytnutí informací souvisejících s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě. Tato žádost se podává v přípravném řízení policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a v řízení před soudem soudy.

Podle § 17 odst. 1 ZOTČ má oběť právo požádat v kterémkoliv stadiu trestního řízení, popřípadě i před jeho zahájením, aby byla při úkonech, kterých se účastní, učiněna potřebná opatření k zabránění kontaktu oběti s osobou, kterou označila za pachatele, která je podezřelá ze spáchání trestného činu, nebo proti níž se vede trestní řízení.

Podle § 17 odst. 2 ZOTČ žádosti podle odst. 1 jsou příslušné orgány povinny vyhovět, pokud se jedná o zvláště zranitelnou oběť a nevylučuje to povaha prováděného úkonu.

Podle § 18 odst. 1 ZOTČ musí být otázky směřující do intimní oblasti kladeny pouze tehdy, je-li to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení.

Podle § 18 odst. 2 ZOTČ má oběť právo kdykoliv podat námitku proti zaměření otázky. O důvodnosti námítky, která se poznamená do protokolu, rozhoduje vyslyšající orgán.

Podle § 19 ZOTČ může oběť žádat, aby byla v přípravném řízení vyslechnuta osobou stejného nebo opačného pohlaví. Žádosti zvláště zranitelné oběti je nutně vyhovět, nebrání-li tomu důležité důvody. Důvody k zamítnutí žádosti se poznamenají do protokolu.

Podle § 19 odst. 2 ZOTČ může zvláště zranitelná oběť žádat o tlumočení osobou stejného nebo opačného pohlaví. Tomuto je nutno vyhovět, ledaže nelze provedení úkonu odložit nebo tlumočnicka požadovaného pohlaví zajistit.

Podle § 20 ZOTČ je podání vysvětlení a výslech zvláště zranitelných obětí prováděn citlivě, vyškolenou osobou, tak, aby nemusel být později opakován; je-li to technicky možné, za využití audiovizuální techniky nebo speciálních výslechových místností.

Podle § 21 odst. 1 ZOTČ má oběť právo na doprovod důvěrníkem.

Podle § 21 odst. 2 ZOTČ důvěrníkem může být fyzická osoba způsobilá k právním úkonům, kterou si oběť zvolí. Důvěrník poskytuje oběti potřebnou, zejména psychickou pomoc. Důvěrník může být zároveň zmocněncem oběti. Důvěrníkem nemůže být osoba, která má v trestním řízení postavení obviněného, obhájce, svědka, znalce nebo tlumočnicka.

Podle § 21 odst. 3 ZOTČ důvěrník nemůže zasahovat do průběhu úkonu.

Podle § 21 odst. 4 ZOTČ lze důvěrníka vyloučit z účasti na úkonu, pokud jeho účast narušuje průběh úkonu nebo ohrožuje dosažení účelu úkonu. Je nutné umožnit oběti zvolení jiného důvěrníka, ledaže uvedený úkon nelze odložit nebo by jeho odložení bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

Po poučení dle § 43 odst. 3 tr. řádu jako poškozený navrhuji - nenavrhuji, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež mi byla trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na můj úkor trestným činem získal.

Vyjádření poškozeného k poučení:

.....

Dle § 160/2 tr. řádu ne-žádám o opis usnesení o zahájení trestního stíhání.

Prohlášení oběti o dopadu trestného činu na její život:

.....

**Poučení mi bylo řádně
vysvětleno a beru je na vědomí**

(jméno a příjmení oběti trestného činu)

Příloha č. VII: Formulář ETR Poučení o poskytování informací o tr. řízení a osobách

Označení policejního orgánu Místo a datum

.....
Č. j.

Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných

Podle § 8b odst. 1 trestního řádu osobám, kterým byly orgánem činným v trestním řízení poskytnuty informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka, pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmí nikomu dále poskytnout, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům.

Podle § 8b odst. 2 trestního řádu nikdo nesmí v souvislosti s trestným činem spáchaným na poškozeném jakýmkoli způsobem zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti poškozeného, který je osobou mladší 18 let nebo vůči němuž byl spáchán trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), zabití (§ 141 trestního zákoníku), některý z trestných činů, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, trestný čin ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti těhotenství ženy (§ 159 až 162 trestního zákoníku), trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (§ 185 až 193 trestního zákoníku), trestný čin opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížená duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku).

Podle § 8c trestního řádu nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu zjištěné na základě příkazu podle § 88a trestního řádu, nebo informace získané sledováním osob a věcí podle § 158d odst. 2 a 3 trestního řádu, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem.

Podle § 8d odst. 1 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c trestního řádu, lze v nezbytném rozsahu zveřejnit pro účely pátrání po osobách, pro dosažení účelu trestního řízení, nebo umožňuje-li to tento zákon. Uvedené informace lze také zveřejnit, odůvodňuje-li to veřejný zájem, pokud převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby; přitom je třeba zvlášť dbát na ochranu zájmů osoby mladší 18 let.

Podle § 8d odst. 2 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až § 8c, lze zveřejnit, pokud osoba, jíž se zákaz zveřejnění týká, udělila ke zveřejnění informace výslovný souhlas. Zemřela-li nebo byla-li tato osoba prohlášena za mrtvou, souhlas se zveřejněním informací je oprávněně udělit její manžel, partner nebo její děti, a není-li jich, její rodiče; v případě osoby mladší 18 let nebo osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům nebo s omezenou způsobilostí k právním úkonům její zákonný zástupce. Souhlas se zveřejněním informací nemůže udělit osoba, která je pachatelem trestného činu spáchaného vůči osobě, jež zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou.

Podle § 8d odst. 3 trestního řádu informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c trestního řádu lze také zveřejnit, pokud osoba, jíž se zákaz zveřejnění týká, zemřela, nebo byla prohlášena za mrtvou a není-li žádné osoby oprávněně udělit souhlas se zveřejněním podle odst. 2.

Porušení této povinnosti může být postíženo v případě fyzické osoby podle § 44a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, pokutou až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě může být za tento správní delikt, podle § 45a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, uložena pokuta až do výše 1 000 000,-Kč, v případě spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5 000 000,-Kč, případně posouzeno i jako trestný čin Neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 trestního zákoníku.

Poučovaná osoba